॥ वैशम्पायन उवाच ॥

तथा तु तेषां वसतां तस्मिन् राष्ट्रे महात्मनां ।
अतिचक्राम सुमहान् कालो ऽथ भरतर्षभ ॥ १ ॥
ततः कदाचिद्भैक्षाय गतास्ते भरतर्षभाः ।
संगत्या भीमसेनस्तु तत्रास्ते पृथया सह ॥ २ ॥
अथार्त्तिजं महाशब्दं ब्राह्मणस्य निवेशने ।
भृशमुत्पतितं घोरं कुन्ती शुश्राव भारत ॥ ३ ॥
रोरूयमाणांस्तान् दृष्ट्वा परिदेवयतश्च सा ।
कारुण्यात् साधुभावाच्च कुन्ती राजन् न चक्षमे ॥ ४ ॥
मथ्यमानेव दुःखेन हृदयेन पृथा तदा ।
उवाच भीमं कल्याणी कृपान्वितमिदं वचः ॥ ५ ॥
वसामः सुसुखं पुत्र ब्राह्मणस्य निवेशने ।
अज्ञाता धार्तराष्ट्रस्य सत्कृता वीतमन्यवः ॥ ६ ॥
सा चिन्तये सदा पुत्र ब्राह्मणस्यास्य किं त्वहं ।
प्रियं कुर्यामिति गृहे यत् कुर्युरुषिताः सुखं ॥ ७ ॥
एतावान् पुरुषस्तात कृतं यस्मिन् न नश्यति ।
यावच्च कुर्यादन्यो ऽस्य कुर्यादभ्यधिकं ततः ॥ ८ ॥

तदिदं ब्राह्मणस्यास्य दुःखमापतितं ध्रुवं ।
तत्रास्य यदि साहाय्यं कुर्यामुपकृतं भवेत् ॥९॥

॥भीमसेन उवाच॥

ज्ञायतामस्य यद्दुःखं यतश्चैव समुत्थितं ।
विदित्वा व्यवसिष्यामि यद्यपि स्यात् सुदुष्करं ॥१०॥
एवं तौ कथयन्तौ तु भूयः शुश्रुवतुः स्वनं ।
आर्त्तिजं तस्य विप्रस्य सभार्यस्य विशां पते ॥११॥
अन्तःपुरं ततस्तस्य ब्राह्मणस्य महात्मनः ।
विवेश त्वरिता कुन्ती बद्धवत्सेव सौरभी ॥१२॥
ततस्तं ब्राह्मणं तत्र भार्यया च सुतेन च ।
दुहित्रा चैव सहितं ददर्श विनताननं ॥१३॥

॥ब्राह्मण उवाच॥

धिगिदं जीवितं लोके गतसारमनर्थकं ।
दुःखमूलं पराधीनं भृशमप्रियभागि च ॥१४॥
जीविते परमं दुःखं जीविते परमो ज्वरः ।
जीविते वर्तमानस्य दुःखानामागमो ध्रुवः ॥१५॥
आत्मा ह्येको हि धर्मार्थौ कामं च स निषेवते ।
एतैश्च विप्रयोगो ऽपि दुःखं परमिकं मतं ॥१६॥

आहुः केचित् परं मोक्षं स च नास्ति कथंचन ।
अर्थप्राप्तौ तु नरकः कृत्स्न एवोपपद्यते ॥१७॥
अर्थेप्सुता परं दुःखमर्थप्राप्तौ ततोऽधिकं ।
जातस्नेहस्य चार्थेषु विप्रयोगो महत्तरं ॥१८॥
न हि योगं प्रपश्यामि येन मुच्येयमापदः ।
पुत्रदारेण वा सार्द्धं प्रद्रवेयमनामयं ॥१९॥
पठितं वै मया पूर्वं वेत्थ ब्राह्मणि तत् तथा ।
यतः क्षेमं ततो गन्तुं त्वया तु मम न श्रुतं ॥२०॥
इह जाता विवृद्धास्मि पिता चापि ममेति वै ।
उक्तवत्यसि दुर्मेधे याच्यमाना मयासकृत् ॥२१॥
स्वर्गतो हि पिता वृद्धस्तथा माताचिरं तव ।
बान्धवा भूतपूर्वाश्च तत्र वासे तु का रतिः ॥२२॥
सो ऽयं ते बन्धुकामाया अशृण्वत्या वचो मम ।
बन्धुप्रणाशः संप्राप्तो भृशं दुःखकरो मम ॥२३॥
अथवा मद्विनाशो ऽयं न हि शक्ष्यामि किंचन ।
परित्यक्तुमहं बन्धुं स्वयं जीवन् नृशंसवत् ॥२४॥
सहधर्मचरीं दान्तां नित्यं मातृसमां मम ।
सखायं विहितां देवैर्नित्यं परमिकां गतिं ॥२५॥
पित्रा मात्रा च विहितां सदा गार्हस्थ्यभागिनीं ।
वरयित्वा यथान्यायं मन्त्रवत् परिणीय च ॥२६॥

कुलीनां शीलसंपन्नामपत्यजननीं मम ।
त्वामहं जीवितस्यार्थे साधीमनपकारिणीं ।
परित्यक्तुं न शक्यामि भार्यां नित्यमनुव्रतां ॥२७॥
कुत एव परित्यक्तुं सुतं शक्याम्यहं स्वयं ।
बालमप्राप्तवयसमजातव्यञ्जनाकृतिं ॥२८॥
भर्तुरर्थाय निक्षिप्तां न्यासं धात्रा महात्मना ।
यया दौहित्रजाँल्लोकानाशंसे पितृभिः सह ॥२९॥
स्वयमुत्पाद्य तां बालां कथमुत्स्रष्टुमुत्सहे ।
मन्यन्ते केचिदधिकं स्नेहं पुत्रे पितुर्नराः ॥३०॥
कन्यायां केचिदपरे मम तुल्यावुभौ स्मृतौ ।
यस्यां लोकाः प्रसूतिश्च स्थिता नित्यमथो सुखं ॥३१॥
अपापां तामहं बालां कथमुत्स्रष्टुमुत्सहे ।
आत्मानमपि चोत्सृज्य तप्स्यामि परलोकगः ॥३२॥
त्यक्ता ह्येते मया व्यक्तं नेह शक्ष्यन्ति जीवितुं ।
एषां चान्यतमत्यागो नृशंसो गर्हितो बुधैः ॥३३॥
आत्मत्यागे कृते चेमे मरिष्यन्ति मया विना ।
स कृच्छ्रमहमापन्नो न शक्तस्तर्तुमापदं ॥३४॥
अहो धिक् कां गतिं त्वद्य गमिष्यामि सबान्धवः ।
सर्वैः सह मृतं श्रेयो न तु मे जीवितुं क्षमं ॥३५॥

॥इति ब्राह्मणविलापे प्रथमः सर्गः॥१॥

॥ ब्राह्मण्युवाच ॥

न संतापस्त्वया कार्यः प्राकृतेनेव कर्हिचित् ।
न हि संतापकालो ऽयं वैद्यस्य तव विद्यते ॥ १ ॥
अवश्यं निधनं सर्वैर्गन्तव्यमिह मानवैः ।
अवश्यभाविन्यर्थे वै संतापो नेह विद्यते ॥ २ ॥
भार्या पुत्रो ऽथ दुहिता सर्वमात्मार्थमिष्यते ।
व्यथां जहि स्वबुद्ध्या त्वं स्वयं यास्यामि तत्र वै ॥ ३ ॥
एतद्धि परमं नार्याः कार्यं लोके सनातनं ।
प्राणानपि परित्यज्य यद्भर्तृहितमाचरेत् ॥ ४ ॥
तच्च तत्र कृतं कर्म तवापीह सुखावहं ।
भवत्यमुत्रचाक्षय्यं लोके ऽस्मिंश्च यशस्करं ॥ ५ ॥
एष चैव गुरुर्धर्मो यं प्रवक्ष्याम्यहं तव ।
अर्थश्च तव धर्मश्च भूयानत्र प्रदृश्यते ॥ ६ ॥
यदर्थमिष्यते भार्या प्राप्तः सो ऽर्थस्त्वया मयि ।
कन्या चैका कुमारश्च कृताहमपि चानृणा ॥ ७ ॥
समर्थः पोषणे चासि सुतयो रक्षणे तथा ।
न त्वहं सुतयोः शक्ता तथा रक्षणपोषणे ॥ ८ ॥

मम हि त्वद्विहीनायाः सर्वप्राणधनेश्वर ।
कथं स्यातां सुतौ बालौ भवेयं च कथं त्वहं ॥ ९ ॥
कथं हि विधवानाथा बालपुत्रा विना त्वया ।
मिथुनं जीवयिष्यामि स्थिता साधुगते पथि ॥ १० ॥
अहंकृतावलिप्तैश्च प्रार्थ्यमानामिमां सुतां ।
अयुक्तैस्तव संबन्धे कथं शक्ष्यामि रक्षितुं ॥ ११ ॥
उत्सृष्टमामिषं भूमौ प्रार्थयन्ति यथा खगाः ।
प्रार्थयन्ति जनाः सर्वे पतिहीनां तथा स्त्रियं ॥ १२ ॥
साहं विचाल्यमाना वै प्रार्थ्यमाना दुरात्मभिः ।
स्थातुं पथि न शक्ष्यामि सज्जनेष्टे द्विजोत्तम ॥ १३ ॥
कथं तव कुलस्यैकामिमां बालामनागसं ।
पितृपैतामहे मार्गे नियोक्तुमहमुत्सहे ॥ १४ ॥
कथं शक्ष्यामि बाले ऽस्मिन् गुणानाधातुमीप्सितान् ।
अनाथे सर्वतो लुप्ते यथा त्वं धर्मदर्शिवान् ॥ १५ ॥
इमामपि च ते बालामनाथां परिभूय मां ।
अनर्हाः प्रार्थयिष्यन्ति शूद्रा वेदश्रुतिमिव ॥ १६ ॥
तां चेदहं न दित्सेयं त्वद्गुणैरुपबृंहिता ।
प्रमथ्यैनां हरेयुस्तु हविर्ध्वाङ्क्षा इवाध्वरात् ॥ १७ ॥
संप्रेक्षमाणा पुत्रं ते नानुरूपमिवात्मनः ।
अनर्हवशमापन्नामिमां चापि सुतां तव ॥ १८ ॥

अवज्ञाता च लोकेषु तथात्मानमजानती ।
अवलिप्तैर्नरैर्ब्रह्मन् मरिष्यामि न संशयः ॥१९॥
तौ च हीनौ मया बालौ त्वया चैव तथात्मजौ ।
विनश्येतां न संदेहो मत्स्याविव जलक्षये ॥२०॥
त्रितयं सर्वथाप्येवं विनशिष्यत्यसंशयं ।
त्वया विहीनं तस्मात् त्वं मां परित्यक्तुमर्हसि ॥२१॥
व्युष्टिरेषा परा स्त्रीणां पूर्वं भर्तुः परां गतिं ।
गन्तुं ब्रह्मन् न पुत्राणामिति धर्मविदो विदुः ॥२२॥
परित्यक्तः सुतश्चायं दुहितेयं तथा मया ।
बान्धवाश्च परित्यक्तास्त्वदर्थं जीवितं च मे ॥२३॥
यज्ञैस्तपोभिर्नियमैर्दानैश्च विविधैस्तथा ।
विशिष्यते स्त्रिया भर्तुर्नित्यं प्रियहिते स्थितिः ॥२४॥
तदिदं यच्चिकीर्षामि धर्मं परमसंमतं ।
इष्टं चैव हितं चैव तव चैव कुलस्य च ॥२५॥
इष्टानि चाप्यपत्यानि द्रव्याणि सुहृदः प्रियाः ।
आपद्धर्मप्रमोक्षाय भार्या चैव सतां मतं ॥२६॥
एकतो वा कुलं कृत्स्नमात्मा वा कुलवर्द्धनं ।
न समं सर्वमेवेति बुद्धानामेष निश्चयः ॥२७॥
स कुरुष्व मया कार्यं तारयात्मानमात्मना ।
अनुजानीहि मामार्य सुतौ मे परिपालय ॥२८॥

अबध्याः स्त्रिय इत्याहुर्धर्मज्ञा धर्मनिश्चये ।
धर्मज्ञान् राक्षसानाहुर्न हन्यात् स च मामपि ॥२९॥
निःसंशयो बधः पुंसां स्त्रीणां संशयितो बधः ।
अतो मामेव धर्मज्ञ प्रस्थापयितुमर्हसि ॥३०॥
भुक्तं प्रियाण्यवाप्तानि धर्मश्च चरितो मया ।
त्वत् प्रसूतिः प्रिया प्राप्ता न मां तप्स्यत्यजीवितं ॥३१॥
जातपुत्रा च वृद्धा च प्रियकामा च ते सदा ।
समीक्ष्यैतदहं सर्वं व्यवसायं करोम्यतः ॥३२॥
उत्सृज्यापि हि मामार्य प्राप्स्यस्यन्यामपि स्त्रियं ।
ततः प्रतिष्ठितो धर्मो भविष्यति पुनस्तव ॥३३॥
न चाप्यधर्मः कल्याण बहुपत्नीकृतां नृणां ।
स्त्रीणामधर्मः सुमहान् भर्तुः पूर्वस्य लङ्घने ॥३४॥
एतत् सर्वं समीक्ष्य त्वमात्मत्यागं च गर्हितं ।
आत्मानं तारयाय्याशु कुलं चेमौ च दारकौ ॥३५॥

॥वैशम्पायन उवाच॥

एवमुक्तस्तया भर्ता तां समालिङ्ग्य भारत ।
मुमोच वाष्पं शनकैः सभार्यो भृशदुःखितः ॥३६॥

॥इति ब्राह्मणविलापे द्वितीयः सर्गः॥२॥

॥वैशम्पायन उवाच॥

तयोर्दुःखितयोर्वाक्यमितिमात्रं निशम्य च ।
ततो दुःखपरीताङ्गी कन्या तावभ्यभाषत ॥१॥
किमिदं भृशदुःखार्त्तौ रोरूयेथामनाथवत् ।
ममापि श्रूयतां वाक्यं श्रुत्वा च क्रियतां क्षमं ॥२॥
धर्मतो ऽहं परित्यज्या युवयोर्नात्र संशयः ।
त्यक्तव्यां मां परित्यज्य त्राहि सर्वं ममैकया ॥३॥
इत्यर्थमिष्यते ऽपत्यं तारयिष्यति मामिति ।
तस्मिन्नुपस्थिते काले तरध्वं प्लववन्मया ॥४॥
इह वा तारयेद्दुर्गादुत वा प्रेत्य तारयेत् ।
सर्वथा तारयेत् पुत्रः पुत्र इत्युच्यते बुधैः ॥५॥
आकाङ्क्षन्ते च दौहित्रानपि नित्यं पितामहाः ।
तान् स्वयं वै परित्रास्ये रक्षन्ती जीवितं पितुः ॥६॥
भ्राता च मम बालो ऽयं गते लोकममुं त्वयि ।
अचिरेणैव कालेन विनश्येत न संशयः ॥७॥
ततो ऽपि हि गते स्वर्गं विनष्टे च ममानुजे ।
पिण्डः पितृणां व्युच्छिद्येत् तत् तेषां विप्रियं भवेत् ॥८॥

पित्रा त्यक्ता तथा मात्रा भ्रात्रा चाहमसंशयं ।
दुःखाद्दुःखतरं प्राप्य म्रियेयमतथोचिता ॥९॥
त्वयि त्वरोगे निर्मुक्ते माता भ्राता च मे शिशुः ।
सन्तानश्चैव पिण्डश्च प्रतिष्ठास्यत्यसंशयं ॥१०॥
आत्मा पुत्रः सखा भार्या कृच्छ्रं च दुहिता किल ।
स कृच्छ्रान्मोचयात्मानं मां च धर्मे नियोजय ॥११॥
अनाथा कृपणा बाला यत्रक्वचनगामिनी ।
भविष्यामि त्वया तात विहीना तत्क्षणादहं ॥१२॥
अथवाहं करिष्यामि कुलस्यास्य विमोचनं ।
फलसंस्था भविष्यामि कृत्वा कर्म सुदुष्करं ॥१३॥
अथवा यास्यसे तत्र त्यक्त्वा मां द्विजसत्तम ।
पीडिताहं भविष्यामि तदवेक्षस्व मामपि ॥१४॥
तदस्मदर्थं धर्मार्थं प्रसवार्थं च सत्तम ।
आत्मानं परिरक्षस्व त्यक्तव्यां मां च संत्यज ॥१५॥
अवश्यकरणीये च मा त्वां कालो ऽत्यगादयं ॥१६॥
किं त्वतः परमं दुःखं यद्वयं स्वर्गते त्वयि ।
याचमानाः परादन्नं परिधावेम हि श्ववत् ॥१७॥
त्वयि त्वरोगे निर्मुक्ते क्लेशादस्मात् सबान्धवे ।
अमृतेव सती लोके भविष्यामि सुखान्विता ॥१८॥

ततः प्रदानाद्द्विवाश्च पितरश्चेति न श्रुतं ।
त्वया दत्तेन तोयेन भविष्यन्ति हिताय वै ॥१९॥

॥वैशम्पायन उवाच॥

एवं बहुविधं तस्या निशम्य परिदेवितं ।
पिता माता च सा चैव कन्या च रुरुदुस्त्रयः ॥२०॥
ततः प्ररुदितान् सर्वान् निशम्याथ सुतस्तयोः ।
उत्फुल्लनयनो बालः कलमव्यक्तमब्रवीत् ॥२१॥
मा पिता रुद मा मातर्मा श्वसस्त्विति चाब्रवीत् ।
प्रहसन्निव सर्वांस्तानेकैकमुपसर्पति ॥२२॥
ततः स तृणमादाय प्रहृष्टः पुनरब्रवीत् ।
अनेनाहं हनिष्यामि राक्षसं पुरुषादकं ॥२३॥
तथापि तेषां दुःखेन परीतानां निशम्य तत् ।
बालस्य वाक्यमव्यक्तं हर्षः समभवन्महान् ॥२४॥
॥इति त्रितीयः सर्गः ॥३॥

॥ ब्राह्मणविलापश्च समाप्तः ॥

॥ सुन्दोपसुन्दोपाख्यानं ॥

॥ नारद उवाच ॥

शृणु मे विस्तरेणेममितिहासं पुरातनं ।
भ्रातृभिः सहितः पार्थ यथावृत्तं युधिष्ठिर ॥१॥
महासुरस्यान्ववाये हिरण्यकशिपोः पुरा ।
निकुम्भो नाम दैत्येन्द्रस्तेजस्वी बलवानभूत् ॥२॥
तस्य पुत्रौ महावीर्यौ जातौ भीमपराक्रमौ ।
सुन्दोपसुन्दौ दैत्येन्द्रौ दारुणौ क्रूरमानसौ ॥३॥
तावेकनिश्चयौ दैत्यावेककार्यार्थसंगतौ ।
निरन्तरमवर्तेतां समदुःखसुखावुभौ ॥४॥
विनान्योन्यं न भुञ्जाते विनान्योन्यं न गच्छतः ।
अन्योन्यस्य प्रियकरावन्योन्यस्य प्रियंवदौ ॥५॥
एकशीलसमाचारौ द्विधैरेकं यथा कृतौ ।
तौ विवृद्धौ महावीर्यौ कार्येष्वप्येकनिश्चयौ ॥६॥
त्रैलोक्यविजयार्थाय समाधायैकनिश्चयं ।
दीक्षां कृत्वा गतौ विन्ध्यं तत्रोग्रं तेपतुस्तपः ॥७॥
तौ तु दीर्घेण कालेन तपोयुक्तौ बभूवतुः ।
क्षुत्पिपासापरिश्रान्तौ जटावल्कलधारिणौ ॥८॥

मनोपचितसर्वाङ्गौ वायुभक्षौ बभूवतुः ।
आत्ममांसानि जुह्वतौ पादाङ्गुष्ठाग्रविष्ठितौ ॥९॥
ऊर्द्ध्वबाहू चानिमिषौ दीर्घकालं दृढव्रतौ ।
तयोस्तपःप्रभावेन दीर्घकालं प्रतापितः ॥१०॥
धूमं प्रमुमुचे विन्ध्यस्तदद्भुतमिवाभवत् ।
ततो देवा भयं जग्मुरुग्रं दृष्ट्वा तयोस्तपः ॥११॥
तपोविघातार्थमथो देवा विघ्नानि चक्रिरे ।
रत्नैः प्रलोभयामासुः स्त्रीभिश्चोभौ पुनः पुनः ॥१२॥
न च तौ चक्रतुर्भङ्गं व्रतस्य सुमहाव्रतौ ।
अथ मायां पुनर्देवास्तयोश्चक्रुर्महात्मनोः ॥१३॥
भगिन्यो मातरो भार्यास्तयोः परिजनस्तथा ।
प्रपात्यमाना वित्रस्ताः शूलहस्तेन रक्षसा ॥१४॥
भ्रष्टाभरणकेशान्ता एकान्तभ्रष्टवाससः ।
अभिभाष्य ततः सर्वास्तौ त्राहीति प्रचुक्रुशुः ॥१५॥
न च तौ चक्रतुर्भङ्गं व्रतस्य सुमहाव्रतौ ।
यदा क्षोभं नोपयाति नार्त्तिमन्यतरस्तयोः ॥१६॥
ततः स्त्रियस्ता भूतं च सर्वमन्तरधीयत ।
ततः पितामहः साक्षादभिगम्य महासुरौ ॥१७॥
वरेण छन्दयामास सर्वलोकपितामहः ।
ततः सुन्दोपसुन्दौ तौ भ्रातरौ दृढविक्रमौ ॥१८॥

दृष्ट्वा पितामहं देवं तस्थतुः प्राञ्जली तदा ।
ऊचतुश्च प्रभुं देवं ततस्तौ सहितौ तदा ॥१९॥
आवयोस्तपसानेन यदि प्रीतः पितामहः ।
मायाविदावस्त्रविदौ बलिनौ कामरूपिणौ ॥२०॥
उभावप्यमरौ स्याव प्रसन्नो यदि नौ प्रभुः ॥२१॥

॥ब्रह्मोवाच॥

ऋते ऽमरत्वं युवयोः सर्वमुक्तं भविष्यति ।
अन्यद्वृणीतं मृत्योश्च विधानममरैः समं ॥२२॥
प्रभविष्याव इति यन्महदत्युद्यतं तपः ।
युवयोर्हेतुनानेन नामरत्वं विधीयते ॥२३॥
त्रैलोक्यविजयार्थाय भवद्भ्यामास्थितं तपः ।
हेतुनानेन दैत्येन्द्रौ न वां कामं करोम्यहं ॥२४॥

॥सुन्दोपसुन्दावूचतुः॥

त्रिषु लोकेषु यद्भूतं किंचित् स्थावरजङ्गमं ।
सर्वस्मान्नौ भयं न स्यादृते ऽन्योन्यं पितामह ॥२५॥

॥पितामह उवाच॥

यत् प्रार्थितं यथोक्तं च काममेतद्ददानि वां ।
मृत्योर्विधानमेतच्च यथावद्वां भविष्यति ॥२६॥

॥नारद उवाच॥

ततः पितामहो दत्वा वरमेतं तथा तयोः ।
निवर्त्य तपसश्चैव ब्रह्मलोकं जगाम ह ॥२७॥
लब्ध्वा वराणि दैत्येन्द्रावथ तौ भ्रातरावुभौ ।
अबध्यौ सर्वलोकस्य स्वमेव भवनं गतौ ॥२८॥
तौ तु लब्धवरौ दृष्ट्वा कृतकामौ मनस्विनौ ।
सर्वः सुहृज्जनस्ताभ्यां प्रहर्षमुपजग्मिवान् ॥२९॥
ततस्तौ तु जटा भित्वा मौलिनौ संबभूवतुः ।
महार्हाभरणोपेतौ विरजोम्बरधारिणौ ॥३०॥
अकालकौमुदीं चैव चक्रतुः सर्वकामिनीं ।
नित्यप्रमुदितः सर्वस्तयोश्चैव सुहृज्जनः ॥३१॥
भक्ष्यतां भुज्यतां चैव दीयतां रम्यतामिति ।
पीयतां गीयतां चेति शब्द आसीद्गृहे गृहे ॥३२॥
तत्र तत्र महानादैरुत्कृष्टतलनादितैः ।
हृष्टं प्रमुदितं सर्वं दैत्यानामभवत् पुरं ॥३३॥
तैस्तैर्विहारैर्बहुभिर्दैत्यानां कामरूपिणां ।
समाः संक्रीडतां तेषामहरेकमिवाभवत् ॥३४॥

॥इति सुन्दोपसुन्दोपाख्याने प्रथमः सर्गः ॥१॥

॥नारद उवाच॥

उत्सवे वृत्तमात्रे तु त्रैलोक्यकाङ्क्षिणावुभौ ।
मन्त्रयित्वा ततः सेनां तावाज्ञापयतां तदा ॥१॥
सुहृद्भिः समनुज्ञातौ दैत्यवृद्धैश्च मन्त्रिभिः ।
कृत्वा प्रस्थानिकं रात्रौ मघासु ययतुस्तदा ॥२॥
गदापट्टिशधारिण्या शूलमुद्गरहस्तया ।
प्रस्थितौ सह धर्मिण्या महत्या दैत्यसेनया ॥३॥
मङ्गलैः स्तुतिभिश्चापि विजयप्रतिसंहितैः ।
चारणैः स्तूयमानौ तौ जग्मतुः परया मुदा ॥४॥
तावन्तरिक्षमुत्पत्य दैत्यौ कामगमावुभौ ।
देवानामेव भवनं जग्मतुर्युधदुर्मदौ ॥५॥
तयोरागमनं ज्ञात्वा वरदानं च तत् प्रभोः ।
हित्वा त्रिपिष्टपं जग्मुर्ब्रह्मलोकं ततः सुराः ॥६॥
ताविन्द्रलोकं निर्जित्य यक्षरक्षोगणांस्ततः ।
खेचराण्यपि भूतानि जघ्नतुस्तीव्रविक्रमौ ॥७॥
अन्तर्भूमिगतान् नागान् जित्वा तौ च महारथौ ।
समुद्रवासिनीः सर्वा म्लेच्छजातीर्विजिग्यतुः ॥८॥

ततः सर्वां महीं जेतुमारब्धावुग्रशासनौ ।
सैनिकांश्च समाहूय सुतीक्ष्णां वाक्यमूचतुः ॥९॥
राजर्षयो महायज्ञैर्हव्यकव्यैर्द्विजातयः ।
तेजो बलं च देवानां वर्द्धयन्ति श्रियं तथा ॥१०॥
तेषामेवं प्रवृत्तानां सर्वेषामसुरद्विषां ।
संभूय सर्वैरस्माभिः कार्यः सर्वात्मना बधः ॥११॥
एवं सर्वान् समादिश्य पूर्वे तीरे महोदधेः ।
क्रूरां मतिं समास्थाय जग्मतुः सर्वतोमुखौ ॥१२॥
यज्ञैर्यजन्ति ये केचिद्याजयन्ति च ये द्विजाः ।
तान् सर्वान् प्रसभं हत्वा बलिनौ जग्मतुस्ततः ॥१३॥
आश्रमेष्वग्निहोत्राणि मुनीनां भावितात्मनां ।
गृहीत्वा प्रक्षिपन्त्यप्सु विश्रब्धं सैनिकास्तयोः ॥१४॥
तपोधनैश्च यैः क्रुद्धैः शापा उक्ता महात्मभिः ।
नाक्रमन्त तयोस्ते ऽपि वरदाननिराकृताः ॥१५॥
नाक्रमन्त यदा शापा बाणा मुक्ताः शिलास्विव ।
नियमांस्ते परित्यज्य व्यद्रवन्त द्विजातयः ॥१६॥
पृथिव्यां ये तपःसिद्धा दान्ताः शमपरायणाः ।
तयोर्भयाद्दुद्रुवुस्ते वैनतेयादिवोरगाः ॥१७॥
मथितैराश्रमैर्भग्नैर्विशीर्णकलसैः स्रुवैः ।
शून्यमासीज्जगत् सर्वं कालेनेव हतं तदा ॥१८॥

राजर्षिभिरदृश्यद्भिर्ऋषिभिश्च महासुरौ ।
उभौ विनिश्चयं कृत्वा विकुर्वाते वधैषिणौ ॥१९॥
प्रभिन्नकरटौ मत्तौ भूत्वा कुञ्जररूपिणौ ।
संलीनमपि दुर्गेषु निन्यतुर्यमसादनं ॥२०॥
सिंहौ भूत्वा पुनर्व्याघ्रौ पुनश्चान्तर्हिताबुभौ ।
तैस्तैरुपायैस्तौ क्रूरावृषीन् दृष्ट्वा निजघ्नतुः ॥२१॥
निवृत्तयज्ञस्वाध्याया प्रणष्टनृपतिद्विजा ।
उत्सन्नोत्सवयज्ञा च बभूव वसुधा तदा ॥२२॥
हाहाभूता भयार्त्ता च निवृत्तविपणापणा ।
निवृत्तदेवकार्या च पुण्योद्वाहविवर्जिता ॥२३॥
निवृत्तकृषिगोरक्षा विध्वस्तनगराश्रमा ।
अस्थिकङ्कालसंकीर्णा भूर्बभूवोग्रदर्शना ॥२४॥
जगत् प्रतिभयाकारं दुष्प्रेक्ष्यं चाभवत् तदा ।
चन्द्रादित्यौ ग्रहास्तारा नक्षत्राणि दिवौकसः ।
जग्मुर्विषादं तत् कर्म दृष्ट्वा सुन्दोपसुन्दयोः ॥२५॥
एवं सर्वा दिशो दैत्यौ जित्वा क्रूरेण कर्मणा ।
निःसपत्नौ कुरुक्षेत्रे निवेशमभिचक्रतुः ॥२६॥
इति सुन्दोपसुन्दोपाख्याने द्वितीयः सर्गः ॥२॥

॥नारद उवाच॥

ततो देवर्षयः सर्वे सिद्धाश्च परमर्षयः ।
जग्मुस्ततः परमार्त्तिं दृष्ट्वा तत् कदनं महत् ॥१॥
ते ऽपि जग्मुर्जितक्रोधा जितात्मानो जितेन्द्रियाः ।
पितामहस्य भवनं जगतः कृपया तदा ॥२॥
ततो ददृशुरासीनं सह देवैः पितामहं ।
सिद्धैर्ब्रह्मर्षिभिश्चैव समन्तात् परिवारितं ॥३॥
तत्र देवो महादेवस्तत्राग्निर्वायुना सह ।
चन्द्रादित्यौ च शक्रश्च परमेष्ठ्यास्तथर्षयः ॥४॥
वैखानसा बालखिल्या वानप्रस्था मरीचिपाः ।
अजाश्चैव विमूढाश्च तेजोगर्भास्तपस्विनः ॥५॥
ऋषयः सर्व एवैते पितामहमुपागमन् ।
ततो ऽभिगम्य ते दीनाः सर्व एव महर्षयः ॥६॥
सुन्दोपसुन्दयोः कर्म सर्वमेव सशंसिरे ।
यथा कृतं यादृशं च कृतं येन क्रमेण च ॥७॥
न्यवेदयंस्ततः सर्वमखिलेन पितामहं ।
ततो देवगणाः सर्वे ते चैव परमर्षयः ॥८॥

तमेवार्थं पुरस्कृत्य पितामहमचोदयन् ।
ततः पितामहः श्रुत्वा सर्वेषां तद्वचस्तदा ॥९॥
मुहूर्तमिव संचिन्त्य कर्तव्यस्य विनिश्चयं ।
तयोर्वधं समुद्दिश्य विश्वकर्माणमह्वयत् ॥१०॥
दृष्ट्वा च विश्वकर्माणं व्यादिदेश पितामहः ।
सृज्यतां प्रार्थनीयेका प्रमदेति महातपाः ॥११॥
पितामहं नमस्कृत्य तद्वाक्यमभिनन्द्य च ।
निर्ममे योषितं दिव्यां चिन्तयित्वा पुनः पुनः ॥१२॥
त्रिषु लोकेषु यत् किंचित् भूतं स्थावरजङ्गमं ।
समानयद्दर्शनीयं तत् तदत्र स विश्वकृत् ॥१३॥
कोटिशश्चैव रत्नानि तस्या गात्रे न्यवेशयत् ।
तां रत्नसंघातमयीमसृजद्देवरूपिणीं ॥१४॥
सा प्रयत्नेन महता निर्मिता विश्वकर्मणा ।
त्रिषु लोकेषु नारीणां रूपेणाप्रतिमाभवत् ॥१५॥
न तस्याः सूक्ष्ममप्यस्ति यद्गात्रे रूपसंपदा ।
नियुक्ता यत्र वा दृष्टिर्न सज्जति दिवौकसां ॥१६॥
सा विग्रहवतीव श्रीः कामरूपा वपुष्मती ।
जहार सर्वभूतानां चक्षूंषि च मनांसि च ॥१७॥
तिलं तिलं समानीय रत्नानां यद्विनिर्मिता ।
तिलोत्तमेति तत् तस्या नाम चक्रे पितामहः ॥१८॥

ब्रह्माणं सा नमस्कृत्य प्राञ्जलिर्वाक्यमब्रवीत् ।
किं कार्यं मयि भूतेश येनास्म्यद्येह निर्मिता ॥१९॥

॥पितामह उवाच॥

गच्छ सुन्दोपसुन्दाभ्यामसुराभ्यां तिलोत्तमे ।
प्रार्थनीयेन रूपेण कुरु भद्रे प्रलोभनं ॥२०॥
त्वत्कृतदर्शनादेव रूपसंपत्कृतेन वै ।
विरोधः स्याद्यथा ताभ्यामन्योन्येन तथा कुरु ॥२१॥

॥नारद उवाच॥

सा तथेति प्रतिज्ञाय नमस्कृत्य पितामहं ।
चकार मण्डलं तत्र विबुधानां प्रदक्षिणं ॥२२॥
प्राङ्मुखो भगवानास्ते दक्षिणेन महेश्वरः ।
देवाश्चैवोत्तरेणासन् सर्वतस्त्वृषयो ऽभवन् ॥२३॥
कुर्वत्या तु तया तत्र मण्डलं तत्प्रदक्षिणं ।
इन्द्रः स्थाणुश्च भगवान् धैर्येण प्रत्यवस्थितौ ॥२४॥
द्रष्टुकामस्य चात्यर्थं गतया पार्श्वतस्तथा ।
अन्यदञ्चितपक्ष्माग्रं दक्षिणं निःसृतं मुखं ॥२५॥
पृष्ठतः परिवर्तिन्या पश्चिमं निःसृतं मुखं ।
गतया चोत्तरं पार्श्वमुत्तरं निःसृतं मुखं ॥२६॥

महेन्द्रस्यापि नेत्राणां पृष्ठतः पार्श्वतो ऽग्रतः ।
रक्तान्तानां विशालानां सहस्रं सर्वतो ऽभवत् ॥२७॥
एवं चतुर्मुखः स्थानुर्महादेवो ऽभवत् पुरा ।
तथा सहस्रनेत्रश्च बभूव बलसूदनः ॥२८॥
तथा देवनिकायानां महर्षीणां च सर्वशः ।
मुखानि चाभ्यवर्तन्त येन याता तिलोत्तमा ॥२९॥
तस्या गात्रे निपतिता तेषां दृष्टिर्महात्मनां ।
सर्वेषामिव भूयिष्ठमृते देवं पितामहं ॥३०॥
गच्छन्त्या तु तया सर्वे देवाश्च परमर्षयः ।
कृतमित्येव तत् कार्यं मेनिरे रूपसंपदा ॥३१॥
तिलोत्तमायां तस्यां तु गतायां लोकभावनः ।
सर्वान् विसर्जयामास देवानृषिगणांश्च तान् ॥३२॥
॥इति सुन्दोपसुन्दोपाख्याने त्रितीयः सर्गः ॥३॥

॥ नारद उवाच ॥

जित्वा तु पृथिवीं दैत्यौ निःसपत्नौ गतव्यथौ ।
कृत्वा त्रैलोक्यमव्यग्रं कृतकृत्यौ बभूवतुः ॥१॥
देवगन्धर्वयक्षाणां नागपार्थिवरक्षसां ।
आदाय सर्वरत्नानि परां तुष्टिमुपागतौ ॥२॥
यदा न प्रतिषेद्धारस्तयोः सन्तीह केचन ।
निरुद्योगौ तदा भूत्वा विजह्राते ऽमराविव ॥३॥
स्त्रीभिर्माल्यैश्च गन्धैश्च भक्ष्यैर्भोज्यैः सुपुष्कलैः ।
पानैश्च विविधैर्हृद्यैः परां प्रीतिमवापतुः ॥४॥
अन्तःपुरवनोद्याने पर्वतेषु वनेषु च ।
यथेप्सितेषु देशेषु विजह्राते ऽमराविव ॥५॥
ततः कदाचिद्विन्ध्यस्य प्रस्थे समशिलातले ।
पुष्पिताग्रेषु शालेषु विहारमभिजग्मतुः ॥६॥
दिव्येषु सर्वकाम्येषु समानीतेषु तत्र वै ।
वरासनेषु संहृष्टौ सह स्त्रीभिर्निषेदतुः ॥७॥
ततो वादित्रनृत्याभ्यामुपातिष्ठन्त तौ स्त्रियः ।
गीतैश्च स्तुतिसंयुक्तैः प्रीत्या समुपजग्मिरे ॥८॥

ततस्तिलोत्तमा तत्र वने पुष्पाणि चिन्वती ।
वेषं सात्त्विकमाधाय रक्तेनैकेन वाससा ॥९॥
नदीतीरेषु जातान् सा कर्णिकारान् प्रचिन्वती ।
शनैर्जगाम तं देशं यत्रास्तां तौ महासुरौ ॥१०॥
तौ च पीत्वा वरं पानं मदरक्तान्तलोचनौ ।
दृष्ट्वैव तां वरारोहां व्यथितौ संबभूवतुः ।
तावुत्थायासनं हित्वा जग्मतुर्यत्र सा स्थिता ॥११॥
उभौ च कामसंमत्तावुभौ प्रार्थयतश्च तां ।
दक्षिणे तां करे सुभ्रूं सुन्दो जग्राह पाणिना ॥१२॥
उपसुन्दोऽपि जग्राह वामे पाणौ तिलोत्तमां ।
वरप्रदानमत्तौ तावौरसेन बलेन च ॥१३॥
धनरत्नमदाभ्यां च सुरापानमदेन च ।
सर्वैरेतैर्मदैर्मत्तावन्योन्यं भृकुटीमुखौ ॥१४॥
मदकामसमाविष्टौ परस्परमथोचतुः ।
मम भार्या तव गुरुरिति सुन्दोऽभ्यभाषत ॥१५॥
मम भार्या तव वधूरुपसुन्दोऽभ्यभाषत ।
नैषा तव ममैषेति तत्र तौ मन्युराविशत् ॥१६॥
तस्या रूपेण संमत्तौ विगतस्नेहसौहृदौ ।
तस्या हेतोर्गदे भीमे संगृह्णीतामुभौ तदा ॥१७॥

प्रगृह्य च गदे भीमे तस्याः कामेन मोहितौ ।
अहं पूर्वमहं पूर्वमित्यन्योन्यं निजघ्नतुः ॥१८॥
तौ गदाभिर्हतौ भीमौ पेततुर्धरणीतले ।
रुधिरेणावसिक्ताङ्गौ द्वाविवार्कौ नभश्च्युतौ ॥१९॥
ततस्ता विद्रुता नार्यः सहदैत्यगणास्तदा ।
पातालमगमन् सर्वा विषादभयकम्पिताः ॥२०॥
ततः पितामहस्तत्र सह देवैर्महर्षिभिः ।
आजगाम विशुद्धात्मा पूजयिष्यंस्तिलोत्तमां ॥२१॥
वरेण छन्दयामास भगवान् प्रपितामहः ।
वरयामास तत्रैषा लोकांस्तेजोमयान् शुभान् ॥२२॥
भगवानथ तां शुभ्रुं प्रीतः प्राह पितामहः ।
वरदित्सुः स तत्रैनां प्रीतः प्राह पितामहः ॥२३॥
आदित्यचरितॉँल्लोकान् विचरिष्यसि भाविनि ।
तेजसा च सुदृष्टां त्वां न करिष्यति कश्चन ॥२४॥
एवं तस्यै वरं दत्वा सर्वलोकपितामहः ।
इन्द्रे त्रैलोक्यमाधाय ब्रह्मलोकं गतः प्रभुः ॥२५॥
इति चतुर्थः सर्गः ॥४॥

॥सुन्दोपसुन्दोपाख्यानं समाप्तं॥

ARDSCHUNA'S
Reise zu Indra's Himmel,

nebst anderen Episoden

des

MAHA - BHARATA.

Aus der Sanskrita - Sprache im Urversmaafse übersetzt

von

Franz Bopp.

Ardschuna's Reise zu Indra's Himmel.

Erster Gesang.

Als gegangen die Welthüter, wünscht' Ardschunas, der Feinde Schreck,
Daſs der Wagen ihm nahn möge, Indra's des Herrn der Himmlischen.
Und mit Matalis kam plötzlich im Lichtglanze der Wagen an,
Finsterniſs aus der Luft scheuchend, und erleuchtend die Wolken all,
Die Weltgegenden anfüllend mit Getöse, dem Donner gleich.
Der falben Rosse zehn tausend zogen mit Windesschnelle ihn.
Himmlisch Zaubergebild war es, ein augenraubendes fürwahr.
Darauf sah man die glanzvolle Standarte Waidschajanta stehn,
Blauem Lotos an Farb' ähnlich, ein blaues Rohr mit Gold geziert.
Auf diesem Wagen sah Ardschun den Roſslenker in goldnem Schmuck,
Und es dachte der Machtvolle, im Geiste, jenes Gottes nun.
Als im Sinnen vertieft also der Fürst dorten, sprach Matalis,
Der in Ehrfurcht gebeugt da stand, diese Rede zu Phalgunas:
Wohlan Sohn Indra's, Glücksel'ger! der Götter Fürst wünscht dich zu sehn,
Ungesäumet darum steige auf Indra's hehren Wagen nun;
Der Unsterblichen Fürst wünscht es, dein Erzeuger Satakratus.
„Die Götter sollen sehn, sprach er, den Sohn Kunti's hieher gelangt."
Dieser Gottfürst, der umgeben von den Göttern und Heiligen,
Apsarasen und Gandharwen, sieht mit Sehnsucht entgegen dir.
Zur Götterwelt empor steige mit mir auf Indra's Machtgebot,
In der Waffen Besitz kehrst du zu der Erde sodann zurück.

ARDSCHUNAS:

Gehe, Matalis, erst steige auf den hehrsten der Wagen du,
Durch Hunderte der Pferdopfer und königlicher Opfer auch
Den hochseligen Erdherrschern, vielspendenden beim Opferfest,
Selbst den Dewata's kaum nahbar, und den Danawa's eben so.
Wer durch Buſse nicht fand Läutrung, kann den himmlischen Wagen nicht
Ansehen oder anrühren, ihn besteigen viel weniger.
Dem Wagensitz zuerst nahe, wackrer Bänd'ger der Rosse du!
Dann werde ich hinaufsteigen, wie Heil'ge zu der Guten Pfad.

Als Matalis dies Wort hörte, Indra's Lenker der Rosse dort,
Stieg auf den Wagen er schleunigst, hielt mit Zügeln die Rosse an.
Der edle Kunti-Sohn, freudig, der gebadet in Ganga's Flut,
Betete das Gebet jetzo, das sich ziemte nach heil'gem Brauch,
Und erfreute die Vorfahren hieraufs, alles der Schrift gemäſs.
Abschied nahm er sodann schleunigst von Mandaras, dem Bergesfürst:
,,Den Frommen die das Recht üben, den Einsiedlern, die Gutes thun,
,,Die den Himmel zu sehn streben, dienst du, o Berg, als Zuflucht stets.
,,Durch deine Huld, o Berg, wandeln Priester, Krieger und Wisa's auch,
,,Zu dem Himmel gelangt, immer mit den Göttern, von Noth befreit.
,,O Fürst der Höhen, Bergkönig, du Zuflucht frommer Büſsenden!
,,Ich gehe, dich zuvor grüſsend, vergnügt hab' ich auf dir gewohnt.
,,Deine Gebüsche, Hochbeb'nen, deine Flüsse und Bäche auch,
,,Deine heiligen Badplätze hab' ich gesehn in Menge hier.
,,Die anmuthigen Bergwasser, deinem Rücken entquollen rein,
,,Die wie der Götter Trank lieblich, hab' ich geschlürft, die flieſsenden.
,,So wie ein Kind vergnügt weilet auf Vaters Schooſs, o Heiliger,
,,Hab' ich auf deinem Haupt Freude genossen, edler Bergesfürst!
,,Das von Nympfen besucht, tönet vom Gebete der Priesterschaar.
,,Sehr entzücket, o Berg, hab' ich auf deinen Höhen stets gewohnt."
Ardschunas sprach, der Feindtödter, Abschied nehmend, zum Berge so,

Auf den Wagen sodann stieg er, glänzend so wie des Tages Herr.
Mit dem Zaubergebild fuhr er, dem Sonn'-ähnlichen Wagen nun,
Dem himmlischen, empor freudig, der weise Sprofs aus Kuru's Stamm.
Als er nun dem Bezirk nahte, der unsichtbar den Sterblichen,
Erdewandelnden, sah Wagen, wunderschön' er zu Tausenden.
Dort scheinet Sonne nicht, Mond nicht, dorten glänzet das Feuer nicht,
Sondern in eignem Glanz leuchtet allda, durch edler Thaten Kraft,
Was in Sternengestalt unten auf der Erde gesehen wird,
Ob grofser Ferne gleich Lampen, obwohl es grofse Körper sind.
Diese schaute daselbst leuchtend und voll Schönheit des Pandus Sohn,
An seinem eignen Ort jeden, und auch glänzend mit eignem Glanz.
Allda waren vereint Siddha's, kampferschlagene Helden auch,
Fürstliche Weisen und Büfser waren daselbst zu Hunderten;
Tausende auch von Gandharwen, welche der Sonne gleich an Glanz,
Der Guhjaka's und Hochweisen, der Apsarasen Schaaren auch,
Sämmtlich mit eignem Glanz leuchtend; sie sehend staunte Ardschunas.
Den Matalis entzückt fragt' er; dieser gab ihm zur Antwort drauf:
,,Vollbringer edler That sind es, welche da stehn an ihrem Ort,
,,Die in Sternengestalt, Edler, du gesehn von der Erde hast."
Den Airawatas, vierzähnig, dem gip'flichten Kailasas gleich,
Sah er dann an der Thür stehen, den hehren Sieges-Elephant.
Der Siddha-Strafs' genaht war er, der Edelste der Pandawa's,
Und freute sich so wie vormals Mandhatri, jener grofse Fürst.
Den Königswelten nun nahte Lotos-ähnlich von Augen er.
Also im Himmelsraum wandernd, sah Ardschunas von grofsem Ruhm
Des Götterfürsten Stadt endlich, die Amarawati genannt.

Zweiter Gesang.

Jene reitzende Stadt sah er von Siddha's, Tscharana's bewohnt,
Mit Blumen aller Art prangend und mit Bäumen gezieret schön.
Ein sanftes Wehn umfing Ardschun von Winden mannichfach daselbst,
Die ihm lieblichen Duft brachten der wohlriechendsten Blumen all.
Und Nandanam den Wald sah er, von schönen Nympfen angefüllt,
Und mit Blumen geziert himmlisch, die mit Bäumen vergleichbar selbst.
Wer nicht Bufse geübt strenge, nicht dem Feuer gehuldigt fromm,
Und wer dem Kampf entfloh'n feige, schaut jene Welt der Guten nicht.
Wer dem Opfer, der Entsagung, und den Weda's ein Fremdling blieb,
Und den heiligen Badplätzen, Opfergabe gespendet nicht,
Wer die Opfer zerstört ruchlos, kann jenem Raume niemals nahn;
Blutschänder nicht, und Trinksücht'ge, und Fleischesser, die schändlichen.
Jenen himmlischen Wald sehend, der von himmlischem Sang erklang,
Trat er nun ein, der Machtvolle, in des Indras geliebte Stadt.
Der Götter Wagen sah Ardschun Tausende, welche gehn nach Wunsch,
Sowohl stehend als auch gehend, in unbegränzter Zahl allda.
Gepriesen von den Gandharwen, und von der Apsarasen Schaar,
Von sanftem Wind umweht ferner, der ihm Blumengerüche bot.
Die Götter nebst den Gandharwen, die Siddha's und die Heiligen,
Ehrten erfreut den Sohn Kunti's, unermüdlich in Thatkraft ihn.
Mit Heilsprüchen begrüfst also, und Himmelsinstrumentenklang,
Nahete nun der Machtvolle, unter Muschel- und Trommel-Schall,
Der grofsen Sternen-Heerstrafse, Surawithi wird sie genannt.
Auf Indra's Machtgebot ward er von allen Seiten her begrüfst.
Dort waren Sadhja's und Wiswa's, die Winde und die Aswina's,

Die Sonnen, Wasu's und Rudra's, fleckenlose Brahmarschi's so,
Und von Radscharschi's auch viele, Fürsten, Dilip und andere,
Tumburus, Naradas ferner, die Tongeister Haha, Huhu;
Diesen nahte gesammt dorten, nach Sitte, jener Kuru-Sprofs.
Hierauf naht' er dem Machtvollen, Indra'n dem Feindebändiger.
Von dem Wagen sogleich stieg er, dem herrlichen, der Kunti Sohn,
Sah den Erzeuger dann vor sich, den Gottfürsten Satakratus,
Mit einem gelben Sonnschirme, defs Stab von Gold und voller Pracht,
Athmend himmlischen Duft, welchen ein Fächer zu ihm wehete,
Gerühmet von den Gandharwen, Wiswawasus und anderen,
Und von des Priesterstamms Ersten, durch Rig-Jadschus- und Sama-Lob.
Aber ihm nahte jetzt Ardschun, der Starke, mit gesenktem Haupt.
Mit den Armen umfing diesen der Gott, starken, gewölbeten,
Fafste ihn bei der Hand freundlich, setzte ihn zu sich auf den Thron,
Den hehren Sakra-Thron dorten, welchem Dewarschi's huldigen;
Und auf das Haupt hierauf küfst' ihn der Gottfürst, der den Feind erschlägt,
Drückte an seine Brust zärtlich ihn, der in Demuth war gebeugt,
Nun erhoben zum Thron Indra's, des Gotts mit tausend Augen dort.
Allda safs er, der Grofsgeist'ge, so wie ein zweiter Wasawas,
Während mit Liebe sein Antlitz, das glänzende, des Writras Feind
Mit einer Hand berührt, schmeichelnd, die Wohlgeruch verbreitete.
Langsam streichelte ihm Indras die langen Arme voller Glanz,
Die zum Himmel den Pfeil senden, die zwei goldenen Säulen gleich.
Mit jener Hand, ihn liebkosend, welche schwinget den Donnerkeil,
Der verliehen ihr Merkmale, drückt' er mehrmals die Arme ihm,
Freundlich lächelnd ihn anblickend, den Sohn Kunti's, der ihm genaht;
Vor Lust die Augen weit öffnend, konnt' er niemals sich sättigen.
Beide auf einem Thron sitzend überstrahleten den Pallast,
Als leuchteten vereint Sonne und Vollmond durch den Himmelsraum.
Lieder stimmeten an dorten, mit entzückendem Lobgesang,
Gandharwen, im Gesang trefflich, die von Tumburus angeführt.
Ghritatschi, Menaka, Rambha, Purwatschitti, Swajamprabha,

Urwasi, Misrakesi auch, Kumbhayoni, Pradshagara,
Tschitrasena, Tschitraleka, und Saha auch mit süſsem Laut;
Diese und andre noch tanzten, Nympfen mit holdem Lächeln dort,
Welche der Siddha's Herz fesseln, Lotos-ähnlich von Augen all,
Mit starken Hüften, voll Liebreitz, und mit schwellenden Brüsten auch,
Durch verstohlenen Blick, Tändeln, fesselnd Sinn und Verstand und Herz.

Dritter Gesang.

Aber Götter und Gandharwen brachten die Ehrenspende nun,
Auf des Indras Befehl horchend huldigten all dem Pandawas.
Mit Fufswaschung und Mundwaschung bedienten sie den Fürstensohn,
In den Pallast ihn einführend des Zerstörers der Städte dann.
Dorten wohnte geehrt also im Pallaste des Vaters er,
Lernte die Waffen all kennen, die himmlischen Geschosse all;
Den Blitzesstrahl, der schwer nahbar, gab ihm Indras, den theueren,
Donnerkeile von Laut furchtbar, von Wolken, Pfau'n verkündete.
In der Waffen Besitz dachte Ardschunas seiner Brüder nun.
Doch auf Indra's Befehl wohnt' er fünf der Jahre vergnügt allda.
Dann sprach Indras zum Sohn Kunti's, dessen Wünsche nun all erfüllt:
,,Tanz und Gesang, o Sprofs Pandu's, lerne von Tschitrasenas nun,
,,Harmonieen, bekannt Göttern, aber den Menschen unbekannt;
,,Hierauf denke, o Kauntejas, zum Heil wird es dir frommen einst."
Indrasena'n als Freund gab ihm sodann der Stadtzerstörende.
In desselben Verein freute sich Ardschun aller Noth befreit,
Gesang und Spiel und Tanz lernte vom Gandharwen der Kunti Sohn.
Dennoch empfand er nicht Ruhe, eilend wegen des Spieles Zwist,
Auf Duhsasana's Tod sinnend, und Sakuni's, und Saubala's.

Unvergleichliche Lust findend an allen Orten immerdar,
Lernt' er die Harmonie kennen der Gandharwen, die himmlische.
Er lernte dort der Tanzarten gar viele, die Harmonieen Melodieen sämmtlich,
Und dennoch fand der Feindtödter nicht Ruhe, der Brüder denkend und der Mutter Kunti.

Vierter Gesang.

Anfänglich sprach der Gott Indras heimlich zu Tschitrasenas dort,
Als er gesehn den Blick haften, des Arschunas, auf Urwasi:
,,Fürst der Gandharwen! geh' schleunigst zu jener Apsarasen-Zier,
,,Urwasi, daſs sie nahn möge dem Männer-Löwen Phalgunas,
,,Daſs er geehret sei, kundig aller Waffen, auf mein Gebot,
,,Dafür mögest du mir sorgen, der du den Sinn der Frauen kennst."
Indras befahls; ,,ich thu's" sagte der König der Gandharwen drauf,
Zu jener Apsaras eilt' er sogleich, zur schönen Urwasi.
Nahte ihr nach Gebühr, freudig, ward mit Willkomm von ihr beehrt;
Sprach lächelnd dann, vergnügt sitzend, zu ihr, die da vergnüget saſs:
,,Dir sei es kund, o Schönhüft'ge, gesendet bin ich dir genaht,
,,Vom Beherrscher des Drei-Himmels, der deiner Huld sich freuet stets.
,,Ihn, der Göttern, so wie Menschen, bekannt durch angeborne Zier,
,,Anmuth, Geschicklichkeit, Schönheit, durch Frömmigkeit und Selbstgewalt,
,,Durch Heldenkraft bekannt rühmlich, und geachtet, Verständige!
,,Glänzend in seiner Macht Hoheit, duldsam, von Selbstsucht ganz befreit,
,,Der nebst Anga's und Upanga's, heil'ger Sage, die Weda's liest,
,,Gehorsam zollt den Vorstehern und von umfassendem Verstand,
,,Der durch Keuschheit, Geburtsadel, durch Gewandheit und Jugendkraft
,,Ein würdiger Alleinherrscher, wie Indras Herr des Himmels ist,
,,Ehrerweisend, und nicht prahlend, freigebig, lieblich redend auch,
,,Der die Freunde beschenkt reichlich mit Speis' und Trank von jeder Art,
,,*Wahrheit sprechend*, beredt, ehrbar, schön von Gestalt, bescheid'nen Sinn's,
,,Gunst erwiedernd, ersehnt, lieblich, dem gegeb'nen Versprechen treu,
,,*Indra'n und Waruna'n* ähnlich an erhabenen Tugenden,

„Ardschun kennst du, den Muthvollen; dieser koste des Himmels Frucht.
„Zu deinen Füſsen soll heute sich neigen er auf Indra's Wort;
„Willfahre du, o Hochedle! Ardschunas ist dir zugethan."
So angeredet sprach lächelnd, diese Auszeichnung würdigend,
Die Apsaras zum Gandharwen, freudig, die Nieverschmähete:
„Da ich gehört die Aufzählung der vereinigten Tugenden
„Des Ardschuna's durch dich, kann ich einen anderen ausersehn?
„Sowohl durch Indra's Auffodrung als durch deine Bemühung auch,
„Und durch Ardschun's Verdienst-Fülle bin ich von Sehnsucht ganz entflammt.
„Gehe wie dir's gefällt also, gerne geh' ich zu jenem hin."

Fünfter Gesang.

Als entlassen der Gandharwe, dessen Auftrag erfüllet war,
Badete sich die Reizvolle, Ardschun's Herz zu gewinnen froh;
Herrlichen Schmuck sich anlegend, Blumenkränze voll Wohlgeruch,
Denn Ardschuna's Gestalt hatte mit Pfeilen, welche Liebe sand,
Ihr durchbohret das Herz gänzlich, Anangas lenkte ihren Sinn.
Als am Himmel der Mond glänzte, frische Kühlung der Abend bot,
Liefs ihr Gemach die Starkhüft'ge, ging zu Ardschun's Pallaste hin.
Ihr langes Haar, bekränzt reichlich mit Blumen, und gelocket schön,
Wogt' auf den Schultern, so ging sie tändelnd dahin, die Strahlende.
Durch des leuchtenden Blicks Anmuth, durch Glanz und holde Lieblichkeit
Herausfodernd den Mond gleichsam zum Kampf mit des Gesichtes Mond.
Ihre Brüste, wie zwei Blumen frisch entfaltet, in vollem Reiz,
Bewegten sich im Gang schwellend, Knospen tragend vom schönsten Roth.
Bei jedem Schritt gebeugt war sie, ob des schwellenden Busens Last,
Ein Gürtel, bunter Pracht, zierte ihre Mitte gar wonniglich.
Ihre Hüften, wie zwei Hügel strotzten in runder Fülle sie,
Ananga's weifser Sitz gleichsam, mit leichter Hülle schön geziert;
Jenen himmlischen Hochweisen zur Herzensqual gebildet selbst.
Ein licht Gewand verbarg minder als es zeigte den schönsten Reiz.
In einem Augenblick kam sie, schnell wie Gedanke, schnell wie Wind,
Zum Pallaste des Sohns Pandu's, ein heitres Lächeln zierte sie.
Angelanget am Thor dorten, ward vom Pförtner gemeldet gleich
Ardschuna'n jene Reizvolle, die die Zierde des Himmels war.
So trat sie ein in defs Wohnung, die entzückende, prächtige.
Jener, zweifelnden Sinns aber, zur Nachtszeit, ging entgegen ihr,

Und die Apsaras wahrnehmend, ward sein Gesicht mit Schaam bedeckt,
Und ehrerbietig sich beugend, sprach er zu ihr die Worte dann:
„Ich grüfse dich, das Haupt beugend, der schönen Nympfen Schönste du!
„Sage was du befiehlst, Göttin? dein Knecht steh' ich genahet hier!"
Aber Ardschuna's Wort hörend, that nun Urwasi gänzlich kund
Jenes Gandharwen-Fürsts Bothschaft, mit bethöretem Geiste sie:
„Was Tschitrasenas mir sagte, Trefflichster aller Menschen du,
„Will ich dir künden, ausführlich, und warum ich genahet bin.
„In Gegenwart des Gottfürsten ward gefeiert ein glänzend Fest,
„Deine Ankunft, o Sohn Pandu's, im Himmel zu verherrlichen,
„Vor den Rudra's gesammt nämlich, vor den Aditja's ganz und gar,
„Und in der Aswina's Beisein, und Wasu's, aller Männer Zier!
„Und vor der Schaar der Altväter und königlicher Weisen Schaar,
„Vor den Siddha's und Tscharana's, Jakscha's und grofsen Schlangen all.
„Alle safsen sie da nämlich, jeder nach angebornem Rang.
„Flammen loderten, Heil spendend, in den Wegen gesammt allda,
„Und die Lauten der Tongeister ertöneten mit süfsem Klang.
„Ein himmlischer Gesang füllte, Grofsäugigter, den Raum mit Lust.
„Von Apsarasen auch waren die allerschönsten all daselbst;
„Du aber schautest nur einzig auf mich mit unverwandtem Blick.
„Als geendigt das Fest aber der Bewohner des Himmels dort,
„Von deinem Vater entlassen kehrten alle nach Haus zurück;
„Die Apsarasen auch sämmtlich, entlassen gingen sie nach Haus,
„Und wer sonsten noch, Feindtödter, daselbst, wurde entlassen jetzt.
„Tschitrasena'n jedoch schickte Indras zu meiner Wohnung hin;
„Er kam, Lotos-geäugeter! diese Worte sprach er zu mir:
„Deinetwegen geschickt komm ich, vom Gottfürsten, Vortreffliche!
„Thu' eine Liebe ihm, Schöne, und mir zugleich, dir selber auch! —
„Ihm der Indra'n im Kampf gleichet, der mit Edelsinn angethan,
„Ardschun huldige, Schönhüft'ge! — Also sagt' er verkündend mir.
„Darum komm' ich, beauftraget, o Sündreiner, vom Vater dein,
„In deine Nähe, Feindbänd'ger, um zu gehorchen dem Befehl.

„Herzbezwungen durch dein Ansehn, von Ananga's Gewalt umstrickt,
„Hab' ich schon längst gewünscht, Edler, diese Herzenbefriedigung."
Von Urwasi dies Wort hörend war Ardschunas mit Schaam bedeckt,
Beide Ohren sich zuhaltend mit den Händen, sprach er zu ihr:
„Schmerz erreget mir, Reizvolle, deine Rede, Vortreffliche!
„Ehrwürd'gen Lehrers Frau acht' ich dich gleich, mit schönem Antlitz du!
„So wie Kunti, die Glücksel'ge, und Indra's Gattinn Satschi mir,
„So bist du mir, o Hochedle, achtbar, hier ist zu zweifeln nicht.
„Daſs ich, Schöne, dich anblickte, mehr als andere offenbar,
„Davon höre den Grund jetzo, nach Wahrheit, Lieblichlächelnde:
„Des Puru-Stammes Ahnmutter ist erfreuet, so dachte ich,
„Nachdem ich dich erkannt hatte, und sah dich an mit starrem Blick.
„Anders muſst du nichts argwöhnen, o vortreffliche Apsaras!
„Ehrbarer mir als selbst Guru's, meines Stammes Vermehrerinn!"

URWASI:

Alle ja sind wir Hochsel'ge, o Sohn des Götterköniges!
Nicht muſst du mich, o Held! ansehn als Verwandt' oder Lehrersfrau.
Denn wer aus Puru's Stamm kommet hieher, Sohn oder Enkel auch,
Erfreut in Andacht uns dennoch, Sünde begehend darum nicht.
Du auch sei mir geneigt jetzo, entlasse die Gequälte nicht.
Mir, die Anangas brennt, huld'ge, mir die Huldigung bietet dir.

ARDSCHUNAS:

Höre die Wahrheit, Schönhüft'ge, die ich dir künde, Reizende!
Höret, o Götter, mich sämmtlich! höret, Weltregionen, mich!
So wie Kunti, so wie Madri, und Indra's Gattinn Satschi mir,
Also bist du mir ehrwürdig, meines Stammes Erzeugerinn.
Geh', ich beuge das Haupt, Schöne, zu den Füſsen in Demuth dir.
Wie ich als Mutter dich ehre, muſst du als Sohn bewahren mich.
Von Ardschun angeredt also, die Apsaras, von Zorn betäubt,
Zitternd, düsteren Anblickes, fluchte sie dem Dhanandschajas:

„Mich weisest du zurück spröde, da mich traf des Anangas Pfeil,
„Drum sei ein Tänzer, Sohn Kunti's, unter den Frauen ehrenlos,
„Mannheitslos', so genannt nämlich, wirst als Eunuch du wandelen."
Also fluchte sie ihm, zitternd mit den Lippen, und seufzete,
Zurück kehrte sie dann schleunigst zu ihrem eigenen Pallast.
Ardschunas aber ging eilig nach Tschitrasena's Wohnung hin.
Angelanget allda machte das Ereigniſs mit Urwasi,
Das nächtliche, bekannt Ardschun dem Gandharwen, der Wahrheit nach.
Dieser erzählt dem Gottfürsten solches wieder und wieder dann,
Alles wie es geschehn grade, so wie den Fluch der Apsaras.
Es sprach Indras zum Sohn Kunti's, dem genaheten, heimlich dann,
Zuerst mit sanftem Wort tröstend, sprach er lächelnd also zu ihm:
„Sohn-beglücket ist doch Kunti, mein Kind, durch dich zu preisen nun,
„Besieget sind die Altväter, Starker, durch deine Festigkeit!
„Der Fluch, welcher dich traf aber, durch die Apsaras Urwasi,
„Dieser wird sich dereinst, Edler, gut und heilsam bewähren dir.
„Wohnen müsset ihr, Sündreiner! verborgen auf der Erde ja,
„In dem dreizehnten Jahr nämlich, da wird erfüllt der Fluch an dir.
„Denn in Tänzers-Gewand wirst du, so wie der Männlichkeit beraubt,
„Ein einzig Jahr herumwandeln, alsdann wirst du vom Fluch befreit."
Von Indras dieses Wort hörend, war Ardschunas erfreuet sehr,
Der Feindtödter, und nicht dacht' er mehr des Fluches der Apsaras.
Tschitrasena'n vereint aber, dem ruhmvollen Gandharwen ihm,
Genoſs Wonne der Sohn Pandu's im himmlischen Pallaste dort.

Wer nun diesen Gesang höret von dem Pandu-Entsprossenen,
Dessen Begier wird nie haften an sündlicher Befriedigung.
Fürsten, welche gehört haben den reinen Wandel Ardschuna's,
Frei von Begierde, Stolz, Feindschaft, diese freun sich des Himmels einst.

Hidimba's Tod.

Erster Gesang.

Von Durst jedoch gequält heftig sprach zu den Söhnen Kunti nun,
Die edle Mutter sie, dorten in der Mitte der Pandawa's:
,,Ich verschmachte vor Durst wahrhaft." Also sprach zu den Söhnen sie.
Als die Klage gehört Bhimas, seiner Mutter, der Zärtliche;
Preſste Mitleid das Herz diesem; eilig setzt' er die Reise fort.
Einer Wildniſs alsbald nahte, öd' und wüste, der Pandawas,
Wo groſsschattig und voll Anmuth einen Feigenbaum er erblickt.
Dort nun führt' er sie hin sämmtlich, seine Brüder, die Mutter auch.
,,Wasser hol' ich" — so sprach dann er — ,,ruhet aus in dem Schatten hier!
,,Süſsen Laut hör' ich dort tönen Kraniche, die sich Wassers freun;
,,Sicher ist wohl ein Teich nahe, groſs und wonnig, ich meine ganz."
Ihm erwiederte drauf: ,,Gehe!" von den Brüdern der älteste.
Ging dann Bhimas dahin eilends, allwo sangen die Kraniche.
Als er getrunken dort hatte, sich im Teiche gebadet auch,
Für jene schöpfte dann Wasser, für die Brüder, der Zärtliche;
Dorthin kehrt' er hierauf eilig, wo er Mutter und Brüder lieſs.
Von Schmerz ergriffen und Wehmuth, seufzte betrübten Geistes er.
Findend die Mutter dort schlafend, auf dem Boden, die Brüder auch,
Überwältigt ihn Gram gänzlich, und es klagt der Gewaltige:
,,Ist ein herberes Leid etwa zu ertragen in dieser Welt,
,,Als daſs schlafen ich sehn muſs hier die Brüder auf der Erde Grund!

„Auf sanften Lagern die ehmals in Waranawata gesammt
„Des süfsen Schlafes sich freuten, auf der Erde nun ruhen die? —
„Und sie, des Wasudew's Schwester, vor dem bebet der Feinde Schaar,
„Tochter des Königs von Kunti, jeglicher Reize Zier begabt,
„Sie, die jugendlich schön blühet, eines schmuckreichen Lagers werth,
„Auf dem Boden mufs Die schlafen, der ein besseres Loos gebührt.
„Was kann jemals so schmerzhaftes in dem Leben begegnen mir,
„Als dafs schlafen die Mann-Löwen auf der Erde ich sehen mufs? —
„Dem Herrschaft ziemt der drei Welten, der Fürst, der kundig ist des Rechts,
„Auf der Erde ruht d e r müde, wie aus niedrem Geschlecht erzeugt. —
„Und der Braune, so voll Anmuth, Ardschun, der Unvergleichliche;
„Auf dem Boden auch schläft dieser! was ist schmerzlicher anzuschaun? —
„Die den zween Aswina's gleichen an Lieblichkeit, die Zwillinge,
„Auf dem Boden ja ruhn beide, wie von niedrigem Stande zwei. —
„Wenn Verwandten nicht hat einer, die gar oft ihres Stammes Schmach,
„Glücklich kann er und froh leben, so wie einzeln im Dorf ein Baum,
„Im Dorf einzeln ein Baum stehend mag mit Früchten gesegnet sein.
„Welcher verwandschaftslos, ehrbar, achtungswerth, hochgeehrt ist der. —
„Die Verwandten jedoch haben, viele Helden, auf Pflicht bedacht,
„Fröhlich leben fürwahr diese, ohne Noth und Beschwerden fort;
„Mächtig sind sie vereint allstets, jeder zu freun den Freund bemüht,
„Einer des andern Schutz, gleichend den Bäumen, die im Walde stehn.
„— Aber wir, von dem Oheime und dem grausamen Sohne defs
„Verbannt, verfolgt, verbrannt beinah', hätte Schicksal gewaltet nicht;
„Entflohn der Flamme drum mühsam, einem Baume hier angeschmiegt:
„Wohin werden wir uns wenden, in unsägliches Weh' versenkt? — —
„Freuen kannst du dich, Ruchloser, des Dhritaraschtras schnöder Sohn!
„Dir sind die Götter hold wahrhaft, dafs Judhischthiras nicht bereits
„Dich zu tödten mir Auftrag gab; darum lebst du noch, eitler Thor! —
„Wie soll mit Räthen dich heute, mit den Brüdern gesammt zugleich,
„Hingeeilet, erzürnt mächtig, ich nicht senden in J a m a ' s Reich? —
„Doch wie mag ich vollziehn etwas, das den Fürsten erzürnen kann,

„Judhischthiras, den Rechtsamen, der die Zierde der Pandawa's!"
Also sprach er, der starkarmigt, seine Seele von Wuth entbrannt,
Heftig Hand gegen Hand reibend, seufzend in der Betrübnifs Pein,
Prefste gewaltig ihn Wehmuth, gleich Feuer, dessen Gluth erstirbt;
Sah die Brüder ja dort schlafen, auf dem Boden, der Mächtige,
Die ganz sorglos so da lagen, Eingebornen der Wildnifs gleich. --
„Nicht weit von dieser Waldgegend nehm' eine Stadt ich dort gewahr,
„Wachen ziemte, und Die schlafen, -- aber ich werde wachen, ich." -- --
Also beschlofs bei sich Bhimas, und es wachte der Starke dann.

Zweiter Gesang.

Während jene daselbst schliefen, stand Hidimbas, der Riese, dort,
Nicht weit von ihrer Ruhstätte, einem Baumesstamm angelehnt.
Grausam, ein Menschenfleischfresser, stark gewaltig und tapfer sehr;
Wie ein Gewölk' im Herbst finster, braun von Augen, der Gräfsliche;
Weit defs' Zähne hervorstehend, fleischgierig und vor Hunger krank:
Lang die Hüften, der Leib lang auch, roth der Bart und die Haare roth;
Grofs von Rücken und Hals, Schultern, Rochen-ohrig, der Schreckliche;
Der nahm da recht nach Wunsch jene, Pandu's Söhne, die Helden wahr,
Der mifsgestaltet, braunäugig, gräfslich, abscheulich anzusehn;
Lüstern nach Fleisch und sehr hungrig, nahm er jene nach Wunsch gewahr.
Seine Finger emporstreckend, zausend, juckend, sein borstig Haar,
Gähnend den langen Mund öffnend, schauend einmal und abermal;
Nach Fleisch der Menschen sehr lüstern, grofsgliederig, der Mächtige,
Einem dichten Gewölk ähnlich, spitzzahnig, roth von Angesicht. --
Als Menschenfleisch nun roch dieser, sprach er also die Schwester an:
,,Endlich bietet sich dar heute Lieblingsspeise, so lang entbehrt!
,,Vor Gier träuft mir der Mund wahrhaft, die Zunge leckt den Gaumen mir.
,,Ha! wie will ich die acht Zähne, die spitzen, die gefastet lang,
,,In die Leiber nun eintauchen, recht eingraben ins frische Fleisch!
,,Bald werd' ich Menschenfleisch schlucken, und aufschlitzen die Adern bald.
,,Ganz warm werd' ich das Blut schlürfen, in vollem Maafs, das schäumende.
,,Gehe schleunigst zu spähn, Schwester! wer sie sind, die dort schlafend ruhn.
,,Stark wirkt Menschengeruch wahrhaft, erquickt weidlich die Nase mir.
,,Tödte die Menschen dort sämmtlich, setze mir ihre Leiber vor.
,,Die in unserm Gebiet schlafen, jene wirst du doch fürchten nicht?

„ — Wenn ihr Fleisch wir zerstückt haben, der Menschen, so nach Herzens Lust;
„ Werden beide wir froh zehren; schleunigst vollbringe drum mein Wort.
„ Wenn das Fleisch wir verzehrt haben der Menschen, uns nach Gier gelabt;
„ Lustig werden wir dann tanzen, den Tackt schlagend gar mannigfach." —
Als Hidimba gehört hatte Hidimba's Wort im Waldrevier,
Ihres Bruders Befehl folgend machte sich flugs die Riesin auf.
Dort hin lenkt sie den Schritt eilig, allwo die Pandawa's gesammt.
Angelanget daselbst sah sie nebst der Mutter die Pandawa's,
Schlafend alle, und nur Bhima'n fand sie wachend, den Mächtigen.
Als sie Bhima'n geschaut ähnlich einem Sala-Fisch, jung und zart;
Fühlte jene zu ihm Liebe, deſs Ansehn unvergleichbar war. —
„ Dieser Braune, der starkarmigt, Löwenschultrig, so herrlich strahlt,
„ Lotos-äugig, deſs Kinn wölbicht, der sei Gatte geeignet mir.
„ Meines Bruders Befehl werd' ich, den grausamen, erfüllen nie.
„ Gattenliebe ist doch mächtig, siegt der Freundschaft zum Bruder ob.
„ Einen Augenblick nur währte meines Bruders und meine Lust,
„ Wenn ich tödte, doch nicht tödtend, blühet ewige Wonne mir." —
Nahm dann Menschengestalt jene, voller Zierde, die Riesin an;
Und so trat sie ganz allmählig vor den Bhimas, den Mächtigen,
Schaamhaft gleichsam und demüthig, doch mit himmlischem Schmuck geziert.
Ihm zulächelnd zuerst richtet diese Rede an Bhimas sie:
„ Woher bist du genaht also, und wer, o Fürst der Männer du!
„ Wer sind jene, die hier schlafen, Menschen von göttlicher Gestalt? —
„ Wer die Braune allhier, sage, die schlank', in jugendlichem Reiz!
„ Schläft hier im Walde doch diese sorgenlos, wie in eignem Haus.
„ Sie kennt nicht diese Einöde, die von Riesen bewohnet ist. —
„ Es haust ein Riese hier, wisse, Hidimbas heiſst der Schändliche,
„ Mein Bruder, der mich hersendet, der Ruchlose, mit Schand' erfüllt.
„ Am Fleische möcht' er sich laben eurer Leiber, den Göttern gleich. —
„ Doch weil ich dich gesehn habe, Göttersprößlinge gleich an Glanz,
„ Kann ich andern mir nicht wünschen als Gatten, Wahrheit künd' ich dir.
„ Solches wissend, o Rechtsamer, denke auf baldigen Verein.

„Leib und Seele mir zwang Sehnsucht; mir, die huldiget, huldige!
„Retten werd' ich dich, Machtvoller, vor dem Riesen, der Menschen frifst.
„Auf Höh'n werden wir froh wohnen; sei mein Gatte, o Trefflicher!
„Ich durchwandre der Luft Räume, wo mich's gelüstet zieh' ich hin.
„Unaussprechliche Lust koste, hier und dorten, mit mir vereint."

BHIMAS:

Mutter, Brüder gesammt alle, wie den ältsten, den jüngsten so,
Wer mag, der edlen Sinn heget, die verlassen, o Riesin, sprich!
Meines Gleichen wer mag schlafend diese Brüder, die Mutter hier
Einem Riesen als Speis' lassend, fröhnend der Lust von dannen gehn? --

HIDIMBA:

Was dir lieb ist vollziehn will ich, wecke sämmtlich die Schlafenden,
Retten will ich sie all gerne vor dem Riesen, der Menschen frifst. --

BHIMAS:

Die behaglich allhier schlafen, Mutter, Brüder, o Riesin, wie!
Soll ich diese aus Furcht wecken deines Bruders, des Grausamen?
Riesen sind nicht, o Furchtsame, fähig zu tragen meine Kraft,
Auch Menschen nicht, noch Gandharwen, noch Jackscha's, schöngeaugte du!
Geh' oder bleibe nun, Holde! -- Was dir gefällt, vollbringe das;
Oder schicke mir ihn, Schlanke, menschenfressenden Bruder her. --

Dritter Gesang.

Als der Schwester geharrt lange dort Hidimbas, der Riesenfürst,
Verliefs solcher den Baum jetzo, nahte selber den Pandawa's:
Flammenaugig und starkarmigt, gesträubt das Haar, von Antlitz lang,
Einem dichten Gewölk ähnlich, und spitzzahnig, der Schreckliche. —
Sehend diesen heranstürzen, den Riesen, scheufslich anzuschaun,
Sprach Hidimba erschreckt wieder diese Rede zum Pandawas:
„Sieh' da kommt er, der Ruchlose, zornig, der Menschenfresser her.
„Was ich dir sage, das thue, nebst den Brüdern gesammt alsbald,
„Wo mich's lüstet, dahin geh' ich, begabt bin ich mit Riesenkraft.
„Steig' auf den Rücken mir, Starker, ich entführe dich durch die Luft.
„Wecke sämmtlich, die hier schlafen, deine Brüder und Mutter, Held!
„Alle werd' ich sie aufladen, und mich schwingen zur Luft empor."

BHIMAS:

Nicht verzaget, o Starkhüft'ge! nichts vermag jener gegen mich.
Tödten werde ich ihn schleunigst, du wirst zusehen, schlanke Magd!
Nicht ja kann er, o Furchtsame, jener schändliche Riese dort,
Im Kampfe meine Kraft tragen, noch sonst einer der Riesen auch.
Schau' die Arme, die kraftvollen, Löwentatzen die Hände schau!
Diese Schenkel, wie Streitkolben, die Brust schaue, die hochgestämmt!
Eine Kraft wirst du wahrnehmen, Schöne, jener des Indras gleich.
Mich verachte nicht, Starkhüft'ge, weil ein Mensch ich gestaltet bin.

HIDIMBA:

Ich verachte dich nicht, Starker! gleich den Himmlischen an Gestalt,
Den Menschen sind an Kraft aber überlegen die Riesen doch.

-- Während dorten nun sprach also Bhimasenas, des Pandus Sohn,
Hörte der Riese deſs Rede, zornig der Menschenfresser dort.
Als in Menschengestalt schaute seine Schwester Hidimbas dann,
Voll Blumenkränze ihr Haupthaar, gleich dem Vollmond ihr Angesicht;
Schön die Braunen und Nas', Augen, die Nägel reizend, zart die Haut,
Hold in stattlichem Schmuck prangend, in ein lichtes Gewand gehüllt,
Neben Bhimas vertraut stehend, herzenraubender Anmuth reich;
Wähnend, daſs sie um Gunst buhle: zürnte der Menschenfresser sehr.
Von Zorn mächtig entbrannt aber ob der Schwester, der Schändliche,
Die groſsen Augen aufsperrend, sprach zur Riesin der Riese so:
,, Wer ist's, der mir, dem Eſsgier'gen, Störung bringet, ein schnöder Wicht?
,, Zitterst du denn, Hidimba, nicht vor meinem Zorn, o Thörichte!
,, Weh' dir Buhlerin, Schaamlose! die du also mir Leid erregst!
,, Die du sämmtlich den Vorfahren Schande, den Riesenfürsten bringst. --
,, Aber welchen du dich einend Miſsbehagen erregtest mir,
,, Diese werd' ich gesammt jetzo hier ermorden, dich selber auch.
Also sprechend, der rothäugig, zu der Riesin der Riese dort,
Sie zu morden heranstürzt' er, Zahn auf Zahn knirschend, wild ergrimmt.

Vierter Gesang.

-- -- Jedoch Bhimas, als der wahrnahm, wie da nahte der Riesenfürst,
Auf die Schwester erzürnt mächtig, rief ihm lächelnd die Rede zu:
„Warum, Hidimbas! denn wecken sie, die wonnigen Schlafs sich freun?
„Auf mich stürze heran, Schnöder! alsbald, Riese, der Menschen Feind!
„Auf mich heran, den Muthvollen; ein Weib wollest du tödten nicht. --
„Gar nicht hat ja gefehlt diese, hat ein Andrer an ihr gefehlt.
„Ist's doch nicht eigner Will' deren, wenn in Liebe sie mir geneigt.
„Anangas hat gewollt also, der zum Innern des Leibes dringt.
„Deine Schwester, o Grausamer! Schande der Riesen allgesammt!
„Kam auf deinen Befehl her ja, schaute meine Gestalt allhier.
„Jetzo liebt mich die Furchtsame; nein, sie entehrt nicht ihren Stamm!
„Wenn Anangas gefehlt, mufst du nicht die Schwester defshalben schmäh'n.
„Mir stehe nun, o Ruchloser! -- Ein Weib wollest du tödten nicht.
„Mit mir magst du herausgehen, Einer mit Einem, Menschenfeind!
„Heute werde ich dann senden in des Jamas Behausung dich.
„Fallen wird gleich dein Haupt, Riese, von dem Rumpfe, durch mich zermalmt,
„Als hätt' ein Elephant, kraftvoll, mit dem Fufse zerknirschet es.
„Raben werden alsbald heute, Falken und der Schakalen Heer
„Deine Glieder mit Gier schleifen, wenn im Kampfe ich dich erlegt.
„Bald werd' in dieser Waldgegend ich ausrotten die Riesen all,
„In der lange du froh haustest, mästend dich von der Menschen Fleisch.
„So wird die Schwester nun heute umherschleifen den Riesen sehn,
„Von mir dich, einem Berg' ähnlich, wie vom Löwen den Elephant.
„Sonder Furcht werden dann wieder, Schande sämmtlich der Riesen du!
„In dem Walde die Waldleute umherwandeln, nach deinem Tod.

HIDIMBAS:

,,Wozu die eitlen Schmähreden? Wozu die Lästerungen, Mensch?
,,Wenn in That du vollbracht all dies, sodann prahle; -- zur That sogleich!
,,Kraftvoll wähnest du dich selber, unbesiegbar an Tapferkeit;
,,Kennen wirst du jedoch heute, mit mir streitend, den Stärkeren.
,,Diese werd' ich noch nicht stören, schlafen mögen sie ruhig fort;
,,Denn dich will ich vorerst, Schnöder! morden jetzo, den Lästerer.
,,Wenn dein Blut ich geschlürft habe, werde diesen ich auch sodann
,,Den Tod geben, und dann dieser, welche mir Miſsbehagen schuf." --
Also sprach er, emporhebend den Arm, der Menschenfresser dort,
Heran stürzt er sodann zornig auf Bhima, der den Feind bezwingt.
Aber schleunigst umfaſst dieser, Bhimas, der furchtbar Tapfere
Lächelnd gleichsam, den Arm, welchen jener Riese mit Schnelle hob.
Jenen so mit Gewalt fassend, schleifet er den sich Sträubenden
Acht Bogenschüsse weit vorwärts, wie ein Löwe den schwachen Hirsch.
Aber der Riese nun zornig, überwältigt vom Pandawas,
Mit den Armen ihn umschlingend stöſst aus ein schreckliches Geschrei.
Drauf schleifet Bhimas ihn wieder, mit Gewalt der Gewaltige --
,,Keinen Lärmen!" -- ihm zurufend -- ,,schlafen hier meine Brüder sanft." --
Also zogen sie sich beide, einander, die Gewaltigen,
Der Riese und der Sohn Pandu's, Wunder übend von Tapferkeit.
Bäume brachen sie hier; dorten rissen Sträuche sie mit sich fort;
Zween Elephanten gleich, tobend, sechzigjährig, berauscht, ergrimmt.

Durch das groſse Getös jetzo wachten die Mannesfürsten auf,
Nebst der Mutter und sahn vor sich Hidimba'n, jene Riesin, stehn.
Als die schöne Gestalt schauten die Erwachten, Hidimba's nun,
Staunten sämmtlich die Mann-Löwen, ob der Anmuth, und Kunti auch.
Diese sprach dann, sie anblickend, ob der schönen Gestalt erstaunt,
Ihr erst freundschaftlich zulächelnd, zu Hidimba dies sanfte Wort:
,,Wessen bist du, o Anmuth'ge, und wer, so reizend anzuseh'n?

„In welchem Zweck genaht also? woher bist du gekommen auch?
„Ob du von dieser Einöde die Göttin, oder Apsaras?
„Solches verkünde mir sämmtlich, und warum du allhier verweilst?"

HIDIMBA.

„Der Wald, den du allhier schauest, schwarz, einer Wetterwolke gleich,
„Wiss', ein Riese bewohnt solchen, Hidimbas heifst er, mit mir zugleich.
„Vernimm auch, dafs ich defs Schwester, des Riesenfürst's, o Treffliche!
„Vom Bruder hergesandt, Edle! dich nebst Söhnen zu morden all.
„Auf des Ruchlosen Wort also, des Bruders, bin gekommen ich;
„Sah den Mann hier, den goldgleichen, deinen Sohn, ihn den Mächtigen.
„Weil, der im Wesen sich reget von allem, was da ist und lebt,
„Weil Anangas gewollt jetzo, ward deinem Sohne ich geneigt.
„Gatte hab' ich gewählt diesen, deinen Sohn, den Gewaltigen,
„Zu entführen gesucht, aber er entsprach meinen Wünschen nicht. —
„Lang vergebens auf mich wartend kam jener Menschenfresser dann,
„Hidimbas, hergeeilt selber, sie zu morden, die du gebahrst.
„Von ihm ward er allhier aber, meinem Trauten, dem Sohne dein,
„Zermalmt mit kräft'gen Faustschlägen und geschleift vom Gewaltigen.
„Wie die Starken sich dort schleppen, und wie einer den andern schmäht,
„Des Kampfes beide schon müde, schau' den Jüngling, den Riesen schau! —
Als vernommen das Wort deren, eilt Judhischthiras flugs hinan,
Ardschun und Nakulas ferner, und Sahadew, der Rüstige.
Sahen dorten die zwei Starken, wie der eine den andern packt,
Alle beide um Sieg ringend, wie zwei Löwen, mit Kraft erfüllt.
Einer den andern umfassend zogen sie ein- und abermal,
Es stieg, finsterem Rauch ähnlich, von dem Kampfplatze Staub empor.
Mit Staub bedeckt die zwei Helden waren zwei hohen Bergen gleich;
Sie glänzeten wie zwei Felsen, die mit schimmerndem Thau bedeckt. —
Von dem Riesen bedrängt also Bhima'n sehend, den Bruder dort,
Sprach nun Ardschun, ihn aufmunternd zum Kampfe, lächelnd dieses Wort:

„Nicht verzagt, du, deſs Arm kraftvoll! Wissen, Bruder! wir doch bereits,
„Daſs ein Riese mit dir streitet, wir, die annoch ermüdet nicht.
„Ja hier stehe ich, Ehrwürd'ger! stürzen werde den Riesen ich;
„Nakulas, Sahadew ferner werden schützen die Mutter dort."

BHIMAS:

Zuschau'n magst du allhier sitzend; erschrick nicht ob des Scheuſslichen!
Der wird mir keineswegs lebend aus den Armen entwischen, der.

ARDSCHUNAS:

Wozu verzögern noch, Bhimas, den Tod dieses Abscheulichen?
Lange dürfen wir nicht harren allhier, Sieger der Feinde, du!
Bevor gänzlich der Tag schwindet und die Dämm'rung des Abends kehrt...
In der Stunde des Graun's, wisse, sind die Riesen erstaunlich stark.
Eile denn, nicht gespielt, Bhimas! erschlage ihn den Schrecklichen.
Eh' er durch Zauber dich täuschet, wende die Kraft der Arme an.

Von Ardschun angered't also, Bhimas, glühend vor wildem Zorn,
Zeigte Kraft, der des Winds ähnlich am Tag des Untergangs der Welt.
Wolkenfarbig den Leib packend, des Riesen, Bhimas zornentbrannt,
Schüttelte ihn, empor hebend auf's schnellste, mehr als hundertmal.

BHIMA.

Umsonst von Menschenfleisch lebend! umsonst gemästet, schnöder Wicht!
Umsonst! du bist des Tods würdig! Umsonst! sterben muſst du sogleich.

ARDSCHUNAS:

Wenn dir etwa der Kampf lästig mit dem mächtigen Riesen wird,
Will ich dir Beistand leihn, Bruder! sogleich stürze der Schändliche!
Oder laſs mich allein selbem den Tod geben, Wrikodaras!
Ob der verübten That müde magst du behaglich ruhn indeſs.

Als die Rede gehört dessen Bhimas, stampfte der Mächtige
Auf den Boden, erzürnt, jenen, ihn tödtend wie ein Opferthier. --
Von Bhimas so erwürgt stöhnte der Rief' ein schreckliches Geschrei,
Welches im Wald erscholl, ähnlich einer genäfsten Trommel Ton.
Dessen Leichnam ergriff Bhimas jetzo, der starke Pandawas,
Brach dann mitten entzwei solchen, und erfreute die Brüder so.
Diese priesen den Mann-Löwen, den Bezwinger der Feinde dann,
Und es sagte hierauf Ardschun diese Rede zum Mächtigen:
„Nicht weit von dieser Einöde glaub' eine Stadt ich dort zu sehn;
„Lafst uns gehen darum eilends, gar kundig ist Durjodhanas --
„So sei's" sagten hierauf sämmtlich nebst der Mutter die Pandawa's,
Und so zogen gesammt diese, nebst Hidimba der Riesin, fort. --

Des Brahmanen Wehklage.

Erster Gesang.

Als nun wohnten die Großgeist'gen verborgen in dem Lande dort,
Verfloß gar lange Zeit also, o Trefflichster der Bharata's.
Einstmals gingen, um Almosen zu sammeln, Pandu's Söhne aus,
Nur Bhimas blieb zurück dorten, saß mit Kunti, der Mutter, da.
Diese hörete nun plötzlich in dem Hause des Brahmanas
Gramerzeugeten Lärm schallen, einen großen und schrecklichen.
Kunti konnte das Wehklagen und Weinen nicht ertragen mehr,
Aus Edelsinn und Mitleiden mit Betrübten, die Treffliche. —
In der Seele betrübt sagte der Pandawa's Erzeugerinn
Zum Sohn Bhimas, die Ehrwürd'ge, dieses mitleiderfüllte Wort:
„Mein Sohn, wir wohnen ganz glücklich in des Priesters Behausung hier,
„Vor dem Durjodhanas sicher, bewirthet, aller Sorgen frei.
„Immer denk' ich, mein Sohn, aber, wie kann ich dem Brahmanen doch
„Einen genehmen Dienst leisten, wie sich's ziemt dem Bewirtheten?
„Der ist, Theurer, ein Mensch wahrhaft, der das Gesheh'ne nie vergißt,
„Und was Andre ihm thun Liebes, in erhöhetem Maaß vergilt.
„Darum möcht' ich den Schmerz lindern, der dem Priester genahet ist,
„Beistand ihm in der Noth leisten, seine Freundschaft vergelten so."

BHIMAS:

Laß uns kennen den Schmerz dessen, und woher er gekommen ist,
Entschluß werde ich dann fassen, müßt' ich auch schwere That bestehn.

Indem redeten so beide, hörten wieder sie einen Laut,
Schmerz-erzeugeten, des Priesters, dem die Gattinn gesellet war.
In das inn're Gemach eilte, des Brahmanen von hohem Geist,
Kunti schnell, wie die Kuh eilet, die dem Rufe des Kalbes folgt.
Den Priester nahm sie wahr dorten mit der Gattinn und mit dem Sohn,
Mit der Tochter zugleich ferner, zur Erde war sein Haupt gebeugt.

DER BRAHMAN:

Schmach dem Leben, dem wehvollen, bestandlosen, in dieser Welt,
Wurzel des Leids ist's, abhängig, mit Drangsalen erfüllet ganz.
Ein gewaltiger Schmerz haftet am Leben, Leben ist nur Leid,
Wer da lebet der mufs dulden die Schmerzen, die ihm nahn gewifs.
Denn Eine Seele dient Dreien, dem Recht, dem Gute, der Begier;
Einem dieser zu entsagen ist als gewalt'ges Leid erkannt. —
Ein'gen ist höchstes Gut Freiheit, doch also ist es keineswegs:
Auf Erlangung der Reichthümer ist gegründet die Hölle ganz,
Sehnsucht nach Gut ist Schmerz, grofser, des Guts Erlangung gröfserer.
Wessen Begier am Gut haftet, dem ist Trennung gewalt'ges Leid.
Kein Mittel kann ich wahrnehmen, das mich zöge aus meiner Noth,
Welches der Gattinn, Sohn, Tochter und mir Rettung gewährete. —
Vormals sprach ich zu dir, Theure, du weifst es, edle Priesterinn!
„Wo Glück weilet, dahin gehn wir!" du aber wolltest hören nicht;
„Hier geboren erwuchs hier ich; und hier wohnet mein Vater auch!"
Gabst du zur Antwort, Sinnlose, als ich oftmals dich flehete.
Dein alter Vater, auf ging er zum Himmel, bald die Mutter dann,
Und die Verwandten auch sämmtlich; was freut dich hier zu wohnen nun?
Zärtlich liebend die Blutsfreunde, auf mein Zureden hörend nicht,
Traf dich der Tod der Blutsfreunde, der mir selber gar schmerzlich war.
Nun ist mein eigner Tod nahe, denn ich könnte ja keineswegs
Eines der Meinen aufopfern, lebend selbst, wie ein Bösewicht.
Dich, die rechtlich gesinnt, Fromme, stets der Mutter vergleichbar mir,

Die von den Göttern als Freundinn mir Beschied'ne, mein höchstes Gut,
Welche die Eltern einst gaben als Gefährtinn des Hauses mir,
Die nach Sitt' ich gewählt habe und geehligt der Schrift gemäfs,
Die edele und sittsame, meiner Kinder Gebärerinn;
Dich kann um eignen Seyn's Fristung, die Gute, die kein Leid gethan,
Ich dem Tode nicht preis geben, mein ergebenes, treues Weib.
Doch wie kann ich den Sohn lassen, ihm entsagen, der noch ein Kind,
In der Jugend ihn aufopfern, noch entblöfst von des Kinnes Flaum? --
Sie, die Brahma, der Hochgeist'ge, für den Gatten gebildet hat,
Durch welche mir und Vorahnen die töchterliche Welt zu Theil,
Die ich selber gezeugt habe, die Jungfrau, könnt' ich lassen sie? --
Ein'ge glauben: den Sohn liebet mehr der Vater mit Zärtlichkeit;
„Er liebt die Tochter mehr," and're; ich aber liebe beide gleich.
Sie, welche Welten trägt in sich, Nachkommen, ew'ge Wonne dann,
Meine Tochter, die Sündreine, wie könnte ich entsagen ihr? --
Wenn ich selber mich aufopf're, grämt mich der Gang zur and'ren Welt;
Denn verlassen von mir können diese sämmtlich ja leben nicht.
Eines von ihnen aufopfern, ist von Weisen als Schmach erkannt.
In unendliche Noth sank ich, kann dem Unglück entrinnen nicht.
O des Elendes! wo finde ich Zuflucht mit den Meinigen?
Besser dafs wir gesammt sterben! denn zu leben ertrag' ich nicht.

Zweiter Gesang.

Die Brahmaninn.

Nicht mufst du also wehklagen, wie aus niedrigem Stande wer;
Nicht zum Klagen ist's Zeit jetzo, dies ist dir kund, dem Kundigen.
Unvermeidlich Geschick heischet, dafs Menschen all dem Tode nahn;
Was unvermeidlich ist aber, darum ziemt sichs zu klagen nicht.
Gattinn, Tochter und Sohn, all dies wünschet zu eignem Heil der Mann,
Darum hemme den Gram weise; selber werde ich gehn dahin.
Der Gattinn höchste Pflicht ist es, eine ewige, auf der Welt,
Dafs sie das Leben aufopf're, wo es des Gatten Wohl erheischt.
Solche vollbrachte That aber schaffet hier dir Befriedigung,
Währt in der andren Welt ewig, und Ruhm bringt sie in dieser Welt.
Sehr erhabene Pflicht ist es, die ich nun dir verkünden will,
Dein Nutzen und dein Recht, beide findest gefördert du hierbei;
Wefshalb ein Weib der Mann wünschet, dieses hast du durch mich erlangt;
Tochter und einen Sohn nämlich; bezahlt habe ich meine Schuld.
Zu ernähren die zwei Kinder und zu schützen vermagest du;
Nicht im Stande bin ich aber sie zu nähren, zu schützen sie.
Deiner Hülfe beraubt nämlich, meines Lebens und Gutes Herr!
Wie erhalt' ich die zwei Kleinen, wie erhalte ich selber mich?
Wittwe, deiner beraubt, schutzlos, mit Kindern, die erwachsen nicht,
Kann ich Tochter und Sohn nähren, und wandeln auf der Tugend Pfad?
Wenn Selbstsücht'ge, Hochmüth'ge diese Tochter begehreten,
Nicht geschrecket durch dein Ansehn, wie vermöcht' ich zu schützen sie?
Wie Vögel mit Begier nahen der Saat, am Boden ausgestreut,
So nahn Männer der Frau, welche ihres Gatten beraubet ist.

Wenn nun aber die Ruchlosen mich mit Bitten bestürmeten,
Würd' ich im Pfade stehn können, dem von Guten gewünscheten?
Die Tochter, deines Stamms einz'ge, dieses Mägdlein von Sünden rein,
Wie kann ich sie den Weg führen, den Vater, Ahnen wandelten?
Kann ich Tugenden einflöfsen, erwünschte, diesem Kinde wohl,
Dem schutzlosen, bedrängt allwärts, wie du's, Kenner der Pflicht, vermagst?
Sich werden um die Hülflose, deine Tochter, Unwürdige,
Mich nicht achtend, bemühn gierig, wie Sudra's um das Wort der Schrift.
Und wenn ich selbst sie nicht gebe, deiner Tugenden eingedenk,
Werden sie sie mit Macht rauben, wie Graniche die Opferspeis.
Sehe ich deinen Sohn aber entartet und nicht ähnlich dir,
In Unwürd'ges Macht ferner die Tochter, die ich dir gebar,
Selber als Schmach der Welt wandelnd, dafs ich mich selber kenne kaum,
Stolzen Männern ein Spott nämlich, werd' ich sterben, ich zweifle nicht.
Meiner beraubt die zwei Kinder, deiner Stütze entbehrend auch,
Werden beide gewifs sterben, Fischen gleich, denen Wasser fehlt.
Ganz unvermeidlich steht Dreien sicherer Untergang bevor,
Wenn sie deiner verwaist werden, darum woll' uns verlassen nicht.
Der Frauen höchstes Glück ist es, vor dem Gatten den hehren Gang
Zu gehn; zu leben frommt Kindern, dies wissen Pflicht-erfahrene.
Entsagen diesem Sohn kann ich, dieser Tochter entsagen auch,
Meinen Verwandten entsagt' ich, deinethalber, dem Leben auch.
Mehr als Opfer und Selbstzähmung, als Bufs' und frommer Gaben viel
Ist der Gattinn Beruf Sorge für ihres Gatten Wohlergehn.
Was ich jetzo zu thun denke, ist als heiligste Pflicht erkannt,
Wunschbefördernd und Wohl fördernd, dein eignes und des Stammes Wohl.
Kinder werden gewünscht, heifst es, Reichthum und liebe Freunde auch,
Zur Rettung aus dem Unglücke, auch die Gattinn zu gleichem Zweck.
Das gesammte Geschlecht nämlich, des Geschlechtes Vermehrung auch
Ist nicht dem einz'gen Selbst ähnlich; so bestimmen die Weisen ja.
Lasse mich meiner Pflicht huld'gen, und errette dich selbst durch mich.
Gib mir Befehl, o Ehrwürd'ger! und erhalte die Kinder mein.

„Frauen müssen geschont werden," sagen die Kundigen der Pflicht;
Die Riesen sind der Pflicht kundig; drum wird jener nicht tödten mich.
Der Männer Tod ist ganz sicher, der Frauen Tod ist zweifelhaft,
Darum mufst du, o Pflichtkund'ger! mich zu dem Riesen senden hin.
Manche Freuden erlebt hab' ich, meinen Beruf hab' ich erfüllt,
Habe Sprossen von dir ferner, darum schrecket mich nicht der Tod.
Kinder gebar ich, alt bin ich, vom Wunsch zu dienen dir beseelt;
Alles dieses im Geist prüfend, habe Entschliefsung ich gefafst. —
Mich aufopfernd, o Ehrwürd'ger! findest du wohl ein andres Weib;
Der Pflicht wirst du sodann wieder entgegen kommen, Edeler!
Nicht ja ist es dem Mann Sünde mehre Frauen zu ehligen;
Grofse Sünde begehn Frauen, welche knüpfen den zweiten Bund.
Dieses alles im Geist prüfe, die Sünd' auch, selbst dem Tod zu nahn,
Errette schleunig dich selber, den Stamm, die beiden Kinder auch.

Diese Rede der Frau hörend, drückt der Gatte sie an die Brust,
Thrähnen vergiefsend allmählig, mit der Gattinn betrübet sehr.

Dritter Gesang.

Der Betrübeten Wort hörend, so beschaff'nes, in dem Gemach,
Hub, umflossen von Gram, jetzo die Tochter diese Rede an:
,,Was grämt ihr euch so sehr also, heftig weinend, wie ganz verwaist?
,,Meine Red' auch vernehmt jetzo, alsdann mög't ihr gedulden euch.
,,Mir entsagt ihr mit Recht wahrlich, hierin waltet kein Zweifel ob.
,,Entsagt ihr der Entsagbaren, rett' ich Eine die Sämmtlichen.
,,Darum wünschet man Nachkommen, ,,mich retten sie" so denket man,
,,Diese Zeit ist genaht eben; so rettet euch durch mein Bemühn!
,,Hier bereite der Sohn Sühnung, oder jenseits bereit' er sie,
,,Jeglichen Falls der Sohn sühnet, drum nennen Sohn die Weisen ihn.
,,Auch töchterliches Heil wünschen die Vorahnen zu jeder Zeit;
,,Dieses nun werde ich gründen, rettend vom Tod den Vater mein.
,,Der Bruder hier, ein Kind ist er; gehest du auf zu jener Welt,
,,Wird er gar bald zu Grund gehen, dieses ist zu bezweiflen nicht.
,,Gehet zum Himmel auf aber, gestorben, der nach mir gebor'n,
,,Schwindet der Ahnen Sühnopfer, dieses würde betrüben sie.
,,Vater- und Mutterlos aber, und des Bruders beraubet auch,
,,Schmerzlicheres als Schmerz fühlend, sterb' ich, hieran gewöhnet nicht.
,,Wenn du aber dich selbst rettest, besteht Mutter und Bruder auch,
,,Und das ewige Sühnopfer wird bestehen, ohnfehlbar ist's. —
,,Der Sohn ist eignes Selbst, Freundinn ist die Gattinn, die Tochter Schmerz,
,,Befreie dich vom Schmerz also, und geselle dem Rechte mich.
,,Eine Verwaiste, Hülflose, Umherirrende hier und dort,
,,Werde ich seyn alsbald, Vater, wenn ich deiner beraubet bin.
,,Doch wenn ich dieses Stamms Rettung und Befreiung begründe nun,

,,Fruchtbegabet sodann bin ich, nachdem gethan die schwere That.
,,Doch wenn du selbst dahin gehest, mich verlassend, Vortrefflichster!
,,Werd' ich in herbes Leid sinken; davor wolle bewahren mich!
,,Um mein Selbst, um des Stamms willen, und um der Tugend willen auch,
,,Entsage der Entsagbaren, und erhalte das Leben dir.
,,Ein unvermeidlich Thun also beschliefse ohne Zeitverlust!
,,Gibt es gröſseres Leid etwa, als daſs, wenn du zum Himmel gingst,
,,Von Andren Speise wir betteln, umherirrend den Hunden gleich?
,,Doch wenn du selber Heil findest, errettet mit den Deinigen,
,,Werd' ich unsterblich seyn gleichsam, hienieden und von Freud' erfüllt.
,,Und die Götter und Ahnväter werden dessen sich freuen auch,
,,Wasserspende von dir habend, welches ihnen zum Heile dient.

Diese Klage, die vielfält'ge, vernehmend, weineten daselbst
Vater, Mutter, betrübt beide, und es weinte die Tochter auch.
Sehend diese gesammt weinen, fing das Söhnchen zu reden an,
Die beiden Augen weit öffnend, lallt' es stotternd die Worte her:
,,Vater, nicht weine! nicht, Mutter! o meine Schwester, weine nicht!"
Und mit lächelndem Mund ging es einzeln zu einem jeden hin,
Dann einen Grashalm aufhebend, sprach es entzücket wiederum:
,,Hiermit will ich ihn todtschlagen, den Riesen, der die Menschen friſst."

Obwohl bitterer Schmerz jene, die Hörenden, umfangen hielt,
Erfüllte doch des Kinds Lallen mit unendlicher Freude sie.

Sundas und Upasundas.

Erster Gesang.

Höre von mir, o Sohn Kunti's, jene alte Geschichte nun,
Mit deinen Brüdern, ausführlich, wie sich solche ereignet hat:
Hiranjakasipus heifsend, lebte ein mächt'ger Asuras,
Nikumbhas war ein Sprofs dessen, kraftvoll ein Fürst des Daitja-Stamms.
Dieser zeugete zwei Söhne voll Heldenmuth und Tapferkeit,
Sundas und Upasund heifsend, furchtbar und grausam von Gemüth;
Doch waren Eines Sinns beide, stets vereinigt zu Einer That,
Von einander getrennt niemals, theileten Leid und Freude sie.
Mit einander vereint afsen und mit einander gingen sie,
Einer des andern Lust fördernd, Liebes sagend einander stets,
Einerlei Sinnes und Wandels, als wären beide Eines nur.
Die Helden wuchsen auf also, zu Einer That entschlossene;
Zu erobern den Drei-Himmel, nahmen sie sich im Geiste vor.
Als sie Opfer vollbracht hatten, nahten Windhjas, dem Berge, sie,
Und übeten daselbst Bufse, die schrecklichste, sehr lange Zeit,
Hungernd, durstend, in Baumrinde gekleidet, mit verwirrtem Haar,
Die Glieder durch den Geist bänd'gend, nähreten sich vom Winde nur.
So ihr eigenes Fleisch opfernd, standen sie auf den Zehen da,
Die beiden Arme ausstreckend, dreheten sie die Augen nie. --
Aber durch dieser Bufs' Almacht gar lange Zeit durchglühet so,
Entsendet Rauch der Berg Windhjas; wundervoll war es anzusehn.

Und die Götter ergriff Schrecken, als sie die strenge Buſse sahn.
Zu stören diese Selbstqualen suchten auf manche Weise sie,
Durch Edelsteine anreizend, und durch Frauen das Brüderpaar.
Aber dem Vorsatz treu jene, unterbrachen die Buſse nicht.
Wieder schufen sodann Täuschung den Groſsgeist'gen die Himmlischen:
Schwestern, Mütter und Frau'n schienen, und Verwandschaft, den Büſsenden
Geschrecket und verfolgt jetzo von bewaffnetem Riesen dort;
Ihrer Geschmeid' und Haarlocken entblöſst, ihres Gewands entblöſst,
Erhoben sie den Ruf alle: „Hülfe, Hülfe!" so schrieen sie.
Aber dem Vorsatz treu jene, unterbrachen die Buſse nicht.
Da sie von Störung frei blieben, und Besorgniſs empfanden nicht,
Verschwanden jene Frau'n wieder und die Wundererscheinung ganz.
Aber der Welten Urvater nahte den groſsen Asura's,
Um mit segnender Huld jetzo die beiden zu begnadigen.
Sundas und Upasund aber, Brüder bewährter Tapferkeit,
Als sie sahen den Urvater, falteten ihre Hände sie,
Und sprachen zu dem Herrn, Brahma, dem genaheten, also dann:
„Wenn zufrieden der Urvater mit der Buſse, die wir vollbracht,
„Täuschungskund'ge, wehrkund'ge, starke, nach Wunsch gestaltete,
„Und unsterbliche auch sei'n wir, wenn du gnädig uns bist, o Herr!"

Brahma:

Nur Unsterbliche nicht, sonstig soll der Wunsch euch gewähret seyn;
Andres wählet, und Todsweise, die Unsterblichen gleich euch stellt.
„Herrschen wollen wir," so denkend, übtet Buſse ihr, schreckliche;
Euch wird aus diesem Grund eben Unsterblichkeit verliehen nicht.
Zu erobern den Drei-Himmel, habt die Buſse begonnen ihr,
Darum, o Daitjastammsfürsten! thue ich euch den Willen nicht.

Sundas und Upasundas:

Was da ist in den drei Welten, stehendes und bewegliches,
Soll uns beiden nicht obsiegen, obsieg' einer dem andern nur.

URVATER:

Was ihr begehrt und sagt jetzo, dieses mufs ich gewähren euch,
Und die genannte Todsweise soll euch beiden beschieden seyn.

NARADAS:

Als gegeben der Urvater diesen Seegen dem Brüderpaar,
Und die Bufse gehemmt also, ging er auf zu der Brahma-Welt.
Als den Seegen erlangt hatten die zwei Fürsten des Daitja-Stamms,
Sämmtlichen Welten untödtbar, gingen zu ihrer Wohnung sie.
Ihrer Freunde Gesammt-Menge freuete ihrer Rückkehr sich.
Jene lösten die Haarflechte und gingen schöngelocket nun,
In vortrefflichem Schmuck prangend, in prachtvolles Gewand gehüllt,
Gaben Feste der Lust immer, aller Wünsche versehene;
Immer von Wonn' erfüllt waren die Schaaren ihrer Freunde nun.
„Gegessen und gezecht wacker! spendet! geniefst der Liebe froh!
„Trinket, singet, und seid fröhlig!" dies war der Ruf in jedem Haus.
Hier und dorten erscholl Jauchzen, frohes Klatschen der Händ' erklang,
Von Freude und von Lust trunken war die gesammte Daitja-Stadt. --
So in mancherlei Spiels Freude flossen jenen die Jahre hin,
Den Daitja's, die nach Wunsch ändern die Gestalt, wie ein einz'ger Tag.

Zweiter Gesang.

Als verflossen die Festtage, zu erobern des Indras Welt
Versammelten ein Heer jene, welches beide befehligten.
Von den Freunden beabschiedet, von den Räthen und Ältesten,
Brachen sie auf zur Nachtstunde, als Heil kündete das Gestirn.
Mit einem grofsen Kriegsheere, pflichtkundigen, bewaffneten
Mit Schwerdtern, Speeren, Streitkolben, zogen die Daitja-Fürsten aus.
Mit seegenreichen Lobsprüchen, Sieg verkündend dem Heereszug,
Gepriesen von den Luftgeistern gingen beide vergnügt voran.
In die Luft sich emporschwingend, naheten sie voll Kampfbegier,
Die Daitja's, die nach Wunsch wandeln, dem Wohnsitze der Himmlischen.
Als die Götter dies wahrnahmen, jenes Seegens des Herrn bewufst,
Verliefsen sie den Drei-Himmel, naheten Brahma's hehrer Welt.
Als erobert die Welt Indra's jene, tödten in Menge sie,
Jakscha's, Rakscha's und Luftwandrer, beide mit hoher Macht begabt.
Als besieget die zwei Helden der unterird'schen Schlangen Schaar,
Besiegten sie am Meersstrande alle Stämme der Mletscha's nun.
Zu besiegen bedacht waren die Gestrengen die Erde ganz,
Versammelten die Kriegsschaaren, sprachen die scharfe Rede dann:
,,Durch Opfer steigern Fürst-Weisen, und durch Spenden die Priester auch
,,Der Götter Glanz und Kraft immer, und deren Seligkeit fortan.
,,Weil sie also gesinnt aber, sämmtlich Feinde der Asura's,
,,Darum lafst uns vereint jetzo sie tödten mit vereintem Muth."
Also sämmtlich sie anweisend an dem östlichen Strand des Meers,
Den grausamen Beschlufs fassend, gingen sie jeder Richtung nach.
Wer ein Opfer vollbracht' irgend, Priester, welche verleiteten

Zum Opfer, tödten all jene, die zwei Helden, und gingen dann.
Ihre Krieger, beherzt griffen nach den ewigen Flammen sie,
In den Hütten der Einsiedler, in das Wasser sie schleudernd hin.
Wenn Verwünschungen ausstiefsen zornig die Büfser, grofsen Geists,
Blieben fruchtlos die Machtsprüche, durch des Seegens Gewalt gehemmt.
Als die Flüche nicht eindrangen, Pfeilen gleich gegen Felsenwand,
Entsagten ihrer Selbstbänd'gung und entflohen die Priester schnell.
Die in Büfsung erreicht hatten das Ziel, Herrscher der Sinnlichkeit,
Entflohn aus Furcht der zwei Brüder, Schlangen gleich vor des Adlers Wuth.
Zerstört waren die Wohnsitze des Walds, Opfergeräthe auch;
Verödet war die Welt sämmtlich, wie geschlagen, vom Gott der Zeit.
Als verschwunden die Fürstweisen, die andächtigen Priester auch,
Übten Verheerung fort beide, die mordgierigen Asura's.
Elephanten-Gestalt nehmend, grimmiger, in der Zeit der Brunst,
Führten sie in die Wildnisse Jama's Reich, des Zerstörers, ein;
Bald in Löwengestalt wieder, Tieger bald, und verschwunden bald,
Schlugen durch manche List jene, wo sie fanden, der Seher Schaar.
Ohne Opfer und Schriftlesung, ohne Priester und Könige,
Ohne heilige Festtage war die Erde zu schauen jetzt,
Von Weh erfüllt, vor Furcht bebend, ohne Verkauf und Kaufen auch,
Ohne Spenden der Gottheiten, reiner Ehen entbehrend auch,
Ohne Pflüger und Kuhhirten, zerfall'ner Städt' und Hütten voll,
Mit Knochen angefüllt, Schädeln, war die Erde gräfslich zu schaun;
Und die Welt von Gestalt furchtbar, war schreckvoll anzusehn nun.
Sterne, Planeten, Mond, Sonne, die Bewohner des Himmels auch,
Waren bestürzt, die That sehend des Sundas und des Upasund.
Als besieget die zwei Daitjas alle Länder durch Schrecken-That,
Nach Kurukschetra dann gingen, ihrer Feinde befreiet, sie.

Dritter Gesang.

Aber sämmtlich die Gott-Weisen, Siddha's, die hohen Rischi's auch,
Waren von Sorg' erfüllt, sehend jene grofse Zerstörung nun.
Jene Sieger des Zorns also, Sieger von Geist und Sinnlichkeit,
Gingen jetzo zu Urvaters Pallast, aus Mitleid um die Welt.
Hierauf sahn sie den Urvater, mit den Göttern, den sitzenden,
Von Siddha's und von Brahm-Weisen aller Seiten umgeben ihn.
Daselbst war Mahadew, Agnis, und auch Wajus, der Winde Herr,
Indras, Sonne und Mond ferner, die Beschauer des Brahma dann.
Sunda's und Upasund's Thaten berichteten die Seher dort;
Was und wie sie's gethan hatten, was sie für Tapferkeit bewährt;
Dieses berichten sie sämmtlich dem Urvater der Wesen all.
Als vernommen der Urvater der Versammelten Rede nun,
Einen Augenblick nach dacht' er über das was zu machen sei.
Tod beschliefsend der zwei Brüder, rief er den Wiswakarman her.
Sehend genaht den Allbildner, gab er diesem Befehl sogleich:
,,Eine reizende Magd bilde," also sprach der Erhabene.
Und den Urvater anbetend, dessen Rede beherzigend,
Bildet ein himmlisch Weib jener, wohl erwägend im Geist die That.
Was es gibt in den drei Welten, stehendes und bewegliches,
Vereinigte zu schaun würd'ges der Allbildende hier und dort.
Tausendweise gepaart zierten Edelsteine den Körper ihr;
Solch ein Edelgesteinbildnifs schuf er, himmlischgestaltetes.
Jener mit grofser Mühwaltung vom Allbildner gebildeten
War von Frauen der drei Welten kein' an Schönheit vergleichbar wohl.
Nicht ein Theilchen des Leibs gab es, so vollendet war die Gestalt,
Wo nicht gerne der Blick weilte der Bewohner des Himmels dort.
Schön wie Sri von Gestalt war sie, wunscherregender Reize voll,

Aller Wesen Verstand raubend, und die Augen der Wesen all.
Diese redete, anbetend, Hände faltend, zu Brahma so:
„Was ist es für Geschäft, Herrscher, weſshalb ich jetzt gebildet ward?"

Der Urvater:

Geh' und wecke, o Glücksel'ge, in Sundas und in Upasund,
Durch der holden Gestalt Anmuth, der Liebe heftige Begier!
Daſs durch deiner Gestalt Anblick, und der Schöne Vollkommenheit,
Die beiden sich entzwein mögen mit einander, das mache du!
„Ich thu's," so gab sie Zusage dem Urvater, anbetend ihn;
Rechts umwandelte dann jene die versammelten Götter dort.
Ostwärts gekehret saſs Wischnus, gegen Süden saſs Mahadew,
Nordwärts die unt'ren Gottheiten, und allwärts saſsen Rischi's da.
Indem jene im Umkreise rechts umwandelte jene so,
Sahen Indras, der Gott-König, und Siwas stets entgegen ihr.
Als zur Seite sie ging, wurde dem sehr zu schaun begierigen,
Siwa'n, lotos-geaugt jetzo erzeugt ein südlich Angesicht.
Als sie westlich dahin schwebte entstand ein westlich Antlitz ihm,
Als sie nördlich sich dann drehte, ward ihm ein nördlich Angesicht.
Tausend Augen bekam Indras, rückwärts, seitwärts und vorn vertheilt,
Rothwinkeligt und groſs alle, zu allen Seiten, hier und da.
So wurde vier-geantlitzet Mahadewas vor alter Zeit,
So auch tausend-geaugt Indras, der Erleger des Balas dort.
Die versammelten Gott-Schaaren, die erhabenen Rischi's all,
Drehten dahin die Antlitze, allwo kreiste Tilottama.
Geheftet war der Blick einzig am schönen Leib der Apsaras,
Der versammelten Hochgeist'gen, nur des Urvaters Brahma nicht.
Als sie zur Erde ging, dachten Götter und hohe Rischi's all:
„Gethan ist das Geschäft jetzo!" ob der Schöne Vollkommenheit.
Als Tilottama weg eilte, entlieſs der Welten Herr sodann
Die versammelten Gottheiten sämmtlich, so wie der Rischi's Schaaar.

Vierter Gesang.

Als die Erde besiegt hatten die zwei Daitja's, von Noth befreit,
Als sie geschreckt den Drei-Himmel, glaubten sie ihr Geschäft vollbracht.
Göttern, Gandharwen, den Jackscha's, den Schlangen, Fürsten und Riesen auch,
Hatten sämmtliche Kleinode sie geraubt, höchst erfreut darob.
Als sie niemanden mehr fanden, der im Kampfe zu stehn bereit,
Ohne Geschäft anjetzt beide, freuten sie sich, den Göttern gleich.
An Frauen, süfsem Gedüft, Kränzen, an vortrefflichen Speisen auch,
Getränken mancher Art, schmackhaft, fanden grofses Entzücken sie.
In Gehölzen und Lustgärten, auf den Bergen, in Wäldern auch,
In Gegenden voll Reiz wandelnd, lebten sie wie Unsterbliche. --
Einstmals, auf Windhja's Bergrücken, wo glatt und eben das Gestein,
Wo Bäum' in schöner Blüth prangten, überliefsen sie sich der Lust.
Prächt'ge Sitze gebracht waren dahin, herrliche, himmlische,
Worauf vergnügt sich hinsetzten beide, von Frau'n umgebene.
Mit Musik und im Tanz nahte dort den Daitja's der Frauen Schaar,
Mit Gesang und mit Lobpreisung kamen in Wonne sie herbei.
Aber Tilottama jetzo, Blumen sammelnd im Walde dort,
Verführerischen Schmuck tragend, mit einem einz'gen rothen Kleid,
Karnikara's, an Stromufern entsprossene, sich sammelnd nun,
Langsam, langsam zum Ort kam sie, wo sie safsen, die Asura's.
Berauscht von edlem Trank beide, glüheten ihre Augen roth.
Als sie sahen die Schönhüft'ge, überwältigte Staunen sie.
Von ihren Sitzen aufspringend, eilten sie hin, wo jene stand.
Von Liebe ganz berauscht beide, warben beide zugleich um sie;
Bei der Rechten ergriff Sundas die schöngeaugte Apsaras,

Und bei der linken Hand faſste Upasundas Tilottama'n.
Von dem Seegen berauscht beide, wie von der ungeheuren Kraft,
Im Rausche ihres Reichthumes, so wie im Rausche des Getränks,
Von all diesem berauscht beide, furchteten ihre Brauen sie,
Vom Rausch der Lieb' übermannt beide, sprachen so zu einander sie:
,,Meine Gattinn und dir Schwäg'rinn," so sprach Sundas zum Bruder dort;
,,Meine Gattinn und dir Schwäg'rinn," also sprach Upasundas auch.
,,Nicht die deine, die mein' ist sie," hierbei wurden sie wild ergrimmt;
Berauscht von ihrer Gestalt Anmuth, aller Freundschaft vergessende,
Ergriffen ihre Streitkolben, zwei furchtbare, um jene sie.
Als geschwungen die Streitkolben, von der Liebe zu ihr betäubt,
,,Ich zuerst, ich zuerst sprechend," tödtet einer den andren so.
Getroffen von den Streitkolben, stürzten sie hin, die Schrecklichen,
Blutumflossen, wie zwei Sonnen, die vom Himmel gefallen sind.
Geschreckt flohen die Frau'n jetzo, und die Schaaren der Daitja's auch,
Sich zu der Hölle all flüchtend, von Bestürtzung und Furcht erfüllt.
Aber der Welten Urvater, mit Göttern, hohen Rischi's auch,
Kam er herbei, der Reingeist'ge, um zu ehren Tilottama'n,
Einen Seegen ihr zusagend, der Urvater, erhaben er.
Es wählete die Glanz-Welten, die leuchtenden, Tilottama.
Da sprach gnädig der Urvater zu ihr mit schönen Brauen dort:
,,Sonn'umwandelte Welträume wirst du bewandeln, Herrliche!
,,Ob deines Glanzes wird keiner dich recht zu schaun vermögend seyn."

Als den Seegen verliehn hatte der Urvater der Welten all,
Gab er Indra'n den Drei-Himmel, und ging auf zu der Brahma-Welt.